

Marija, žena za naš čas

Razlaga vzklikov Lavretanskih litanij Matere Božje

Uvod

V letošnjih šmarnicah želimo vernikom ob vzklikih Lavretanskih litanij približati Marijin lik, s tem pa zbuditi novo navdušenje nad pobožnostjo, ki je bila sicer v slovenskem narodu skozi stoletja tako zelo priljubljena. Litanije so v svojem bistvu podaljšana vrsta vzklikov k Devici, ki sledijo drug drugemu v enakem ritmu ter ustvarjajo molitveno reko, njena značilnost pa sta vztrajna hvalnica in prošnja.

Litanije Matere Božje so se pojavile v 12. stoletju, na njihov nastanek je verjetno vplivala tudi vzhodna marijanska pesem *Akathistos*. Današnjo obliko so dobile v 16. stoletju. V liturgične knjige Rimskega obrednika sta vključeni dve litanijski obliki: Lavretanske litanije, ki so jim rimski papeži večkrat izražali svoje spoštovanje, in Litanije pri kronanju podobe blažene Device Marije, ki v nekaterih primerih lahko nadomeščajo lavretansko obliko.

Lavretanske litanije Matere Božje nosijo ime po italijanskem romarskem središču Loreto. Potrdil jih je papež Sikst V. leta 1587 in so bile dolga stoletja poleg litanij vseh svetnikov edine uradne litanije katoliškega bogoslužja. V Lorettu so jih gotovo molili že leta 1531. Sedanje besedilo beremo prvokrat v knjižici iz leta 1576, namenjeni loretskim romarjem.

Vzkliki so vzeti iz svetopisemskega jezika in bogate verske tradicije, ki pa sta sodobnemu človeku dokaj tuja. Tuji so izrazi, vsebina pa je še vedno zelo aktualna in nedvomno razodeva, da so litanije nastale po Božjem navdihu. Šmarnice želijo odstreti tančico slabo poznanega jezika in pozabljene tradicije, ki zastira čudoviti lik Marije, uresničene ženske, žene in matere. V razlagah želimo ostati v celoti zvesti Svetemu pismu in tradiciji, brez nasilnega podanašnanja. V zaupanju, da Sveti Duh tudi danes deluje po nas, v odprtosti Njemu in Njegovi materi prinašamo preproste misli pred slovenski narod, ki se je tako rad zatekal k njej po pomoč in nasvet ter prednjo prihajal s hvaležnostjo za vse prejete milosti.

Naslovi posameznih dni nosijo imena litanijških vzklikov, ker želimo, da se v naši zavesti utrdi vrednost vzklikov, ki ne potrebujejo sprememb, potrebni pa so vsebinske razlage in aktualizacije. Kakor so litanije nastale po navdihu v molitvi, tudi njihova razlaga prihaja iz istega vira. Tako vzkliki niso izbrani strogo simetrično. Zaupamo, da prinašajo celoto in čeprav ne predstavljamo vseh, spregovorijo tudi o tistih, ki niso posebej omenjeni.

Naj bodo šmarnice resnično v čast Mariji, nam vsem pa v spodbudo, da jo v njeni čudoviti lepoti posnemamo.

Vzkliki, ki so v šmarnicah opisani, so podčrtani:

Lavretanske litanije Matere Božje

Gospod, usmili se
Kristus, usmili se
Gospod, usmili se

Kristus, sliši nas
Kristus, usliši nas

Bog Oče nebeški, – usmili se nas
Bog Sin, Odrešenik sveta
Bog Sveti Duh
Sveta Trojica, en sam Bog

Sveta Marija, – prosi za nas

Sveta Mati Božja
Sveta devic Devica

Mati Kristusova

Mati Cerkve

Mati milosti Božje

Mati prečista

Mati brezmadežna

Mati nedolžna

Mati deviška

Mati ljubezniva

Mati čudovita

Mati dobrega sveta

Mati Stvarnikova

Mati Odrešenikova

Devica najmodrejša

Devica častitljiva

Devica hvale vredna

Devica mogočna

Devica milostljiva

Devica verna

Podoba pravice

Sedež modrosti

Začetek našega veselja

Posoda duhovna

Posoda časti vredna
Posoda vse svetosti
[Roža skrivnostna](#)

[Stolp Davidov](#)
Stolp slonokosteni
[Hiša zlata](#)

[Skrinja zaveze](#)
[Vrata nebeška](#)
[Zgodnja danica](#)

Zdravje bolnikov
[Pribežališče grešnikov](#)
Tolažnica žalostnih

[Pomoč kristjanov](#)
Kraljica angelov
Kraljica očakov

[Kraljica prerokov](#)
[Kraljica apostolov](#)
[Kraljica mučencev](#)

Kraljica spoznavalcev
Kraljica devic
Kraljica vseh svetnikov

[Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta](#)
Kraljica v nebesa vzeta
[Kraljica presvetega rožnega venca](#)
[Kraljica družine](#)
[Kraljica miru](#)

Jagnje Božje ...

Kazalo vsebine

Uvod	1
1. Sveta Marija.....	5
2. Sveta devic Devica	7
3. Mati Kristusova.....	8
4. Mati Cerkve	10
5. Mati milosti Božje.....	12
6. Mati prečista.....	14
7. Mati nedolžna.....	15
8. Mati ljubezniva	16
9. Mati čudovita.....	17
10. Mati Stvarnikova.....	19
11. Mati dobrega sveta.....	21
12. Devica častitljiva	22
13. Devica mogočna	23
14. Devica verna	25
15. Začetek našega veselja	27
16. Posoda duhovna	28
17. Roža skrivnostna.....	29
18. Stolp Davidov.....	30
19. Hiša zlata.....	31
20. Skrinja zaveze	33
21. Vrata nebeška.....	35
22. Zgodnja danica.....	36
23. Pribežališče grešnikov	38
24. Pomoč kristjanov	40
25. Kraljica apostolov	42
26. Kraljica prerokov.....	44
27. Kraljica mučencev.....	46
28. Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta.....	48
29. Kraljica svetega rožnega venca.....	50
30. Kraljica družine	52
31. Kraljica miru.....	54

1. Sveta Marija

Ob misli na svetost se verjetno naše predstave največkrat ustavijo pri popolnosti. V mislih imamo človeka, ki ne greši, ki je zazrt v nebesa in ga nič zemeljskega ne moti. Življenje svetnika oz. svetnice se v naših predstavah ves čas dviga proti vstajenjski zarji. A resničnost pravzaprav ni takšna. Svetost je pot vzponov in padcev, pot med upanjem in obupom, med lučjo in temo. Tako je tudi z Marijo. Sveta ni zato, ker bi od samega začetka vedela, kaj Bog od nje pričakuje in ker bi ves čas hitela k vnaprej zastavljenemu cilju. Sveta je zaradi nenehnega sprejemanja Očetove volje, ki je bila pogosto drugačna od njenih predstav. Tako kot je cilj njenega sina Jezusa, da izpolni Očetovo voljo, tako je tudi njen cilj, da vedno znova odgovori na Božje povabilo z besedami: *Zgôdi se*.

Tako se v preprosti ženi skozi njeno življenje uresničuje Božja volja, ki v njej razkriva čudovito podobo ženske, žene in matere. Izklesati Božjo podobo v teh treh dimenzijah je pot svetosti. Vanjo bomo zrl kot moški in ženske, kot njeni otroci. Naj bo Marijin lik izziv, da bi kot moški znali ceniti njeno lepoto, pa ne le njeno, ampak lepoto vsake ženske. Naj bo Marijina svetost izziv, da moški najdejo pravo mesto ob Mariji in pravo mesto ob ženski. Za ženske pa je razmišljanje povabilo, da v njej še bolj odkrivajo tisto lepoto, ki jim jo je ob spočetju podaril Bog stvarnik. To bo preprosta a zahtevna zgodba ženske, žene in matere, ki nas vse vabi na pot svetosti.

»Sveta Marija« – je torej povabilo, da se zazremo v Marijino svetost. Kot zdrava ženska je v sebi začutila Božje poslanstvo, postati žena in mati. Kar je čutila do Jožefa, je tudi uresničila. Stopila je v preprost odnos z njim, mu razkrila svojo željo po skupnem življenju in z njim stopila na pot zaroke. Videla se je že v podobi žene in matere, a ji je angel prekrizal načrte. Njena svetost je bila v tem, da ni protestirala. Sveto pismo nam jo predstavlja, kako ponižno sprašuje Gospodovega sla, kako naj postane Božja mati, saj še ni stopila v zakonsko skupnost in je še ni potrdila s tem, da bi se možu popolnoma predala. A Bog vedno preseneča. Želela si je svetosti, a nikoli ni razmišljala, da bo ta zahtevala od nje celó sramoto, da rodi nezakonskega otroka. Čuden Bog, čudna pot svetosti! Marija vseeno tvega v zaupanju Bogu. Marijina svetost je v popolnem *Zgodi se*, tudi ko se mora posloviti od želje po mirnem zakonskem in družinskem življenju. Njena svetost je v *Zgôdi se*: ko se mora odpovedati svojim predstavam, kako biti ženska, kako biti žena in kako biti mati.

Na takšno pot svetosti se poda tudi Jožef. Tudi on nima pred očmi izrisanega življenja po Božjih načrtih. Že na samem začetku skupne poti z Marijo, Bog naredi vse drugače, kot si sam predstavlja. Podobno kot njegova zaročenka, se sprašuje, kaj naj stori, da bo prav. Ker je odprt za Božjo voljo, je dovolj prostora za Gospodovega poslanca, ki mu pojasni, kaj se dogaja. Njegova pravičnost se dopolni s popolno podrejenostjo Božji volji. Kakor Marija reče angelu, naj se zgodi, kakor Bog hoče. Ko bomo v tem mesecu zazrti v Marijo, lahko ob njej hkrati odkrivamo čudovit lik svetega Jožefa.

Tvegajmo v tem Marijinem mesecu stopiti na pot Marijine svetosti, v odpovedovanju lastnim predstavam, kaj se mora zgoditi, kaj morajo biti ljudje okrog nas in kako se mora do nas obnašati Bog. Ob vzklikih Lavretanskih litanij bomo odkrivali različne vidike Marijine svetosti. Vzklikov je več kot je dni v mesecu maju, zato bomo nekatere preskočili. A iz misli ob vzklikih, ob katerih se bomo ustavili, bodo morda jasneje zasvetili tudi tisti, ki jih bomo opustili.

Sveta Marija, daj nam poguma, da bomo s teboj vsak dan stopali na pot svetosti!

Sveta Marija, prosi za nas!

2. Sveta devic Devica

Kako potreben nam je ta vzklik danes. Tako poročenim kot posvečenim manjka pogumno, jasno in veselo spoznanje, da smo vsi poklicani k deviškosti. Da, prav ste slišali. Deviškost ni sram, ki se zbudi v človeku, ker ne ve, kaj naj počne s spolnostjo, ki v njem živi. Deviškost je polnost življenja, ki tvega doživljati in urediti doživljanje, ki tvega čutiti in zaupa v modro obvladovanje. Deviškost je rodovitnost tako poročenih kot posvečenih. Je tista čistost, ki izvira iz prave ljubezni, ki zna umirati sebi, da naredi prostor novemu življenju.

Poročeni potrebuje pogled na spolnost, ki raste iz zrele odpovedi posvečenih. Posvečeni pa potrebuje iskreno podeljene izkušnje poročenih, da bi lahko globlje doumel vso skrivnost in lepoto spolnosti. V združitvi obeh pogledov se lahko rojeva prava svetost, svetost, ki jo je uresničevala Marija, devic Devica. Poročena in Bogu posvečena hkrati.

Pogled na spolnost je danes zastrupljen z mislijo na užitek. Vsaka odpoved je za ta svet nesmiselna. Na videz spolnost ni več tabu, vse se razgalja. Mediji prinašajo pred nas intimne zgodbe uspešnih in pomembnih ljudi, nič ni očem skrito, tako se vsaj zdi. A ni res. Najgloblja skrivnost spolnosti je globoko zakopana pod krinko lažnega užitka. Spolnost kot užitek ne deluje! Zato je znotraj te logike toliko trpljenja, toliko osamljenih žena in zdolgočasenih mož. Spolnost ne zapolni praznine človekovega hrepenenja po smislu, ampak ustvarja še večji razdor v človeku in v odnosih. Kar ni postavljeno na trden temelj darovajske ljubezni, človeka ubija.

Marija je to vedela. Kot ženska je čutila lepoto odnosa, v katerega je želela stopiti z Jožefom. Težka je bila odpoved, ki jo je prineslo sporočilo Božjega angela, a ta ni skalila njunega odnosa, marveč ga je osvetlila. Posvečena Bogu je mogla biti še bolj predana Jožefu. Odpoved je tista, ki daje odnosu lepoto, ne iskanje sebe. Marijin in Jožefov pogled se je tu moral srečati. Oba sta poznala skrivnost telesne ljubezni, ki je krona, a ne naredi kralja in kraljice. Podala sta se na pot človeške veličine v čisti ljubezni. Tako sta še danes priči, da je deviškost lepota čistih duš, poročenih in posvečenih.

In kakšen je sad deviške duše? Odpoved iz ljubezni vedno rodi ljubezen. Ljubezen, v kateri je prostor za vsakogar. Takšna odpoved ovrednoti vsak odnos. Znotraj lepega pogleda je prostor za pravo vzgojo otrok. Ko odpoved ni breme, so otroci dar. Kjer je odpovedovanje krivica, so krivica tudi otroci. V odpovedovanju iz ljubezni je vzgoja otrok vedno vzgoja za življenje v darovanju. Starši, ki to razumejo, lahko prinašajo svoje otroke pred Gospoda, tako kot sta storila Marija in Jožef. Prav v tej odpovedi, o kateri govori vzklik Sveta devic Devica, je prostor za Marijino darovanje v templju in za neprestano odpovedovanje predstavam, ki bi jo sicer vodile pri vzgoji Jezusa. V celoti podrejena Bogu, je vedno zmogla videti otroka, ga usmerjati in izročati Bogu. Brez odpovedi se rojeva le prilaščanje, zahteva po povračilu.

Marija, devic Devica, úči nas tiste deviškosti, iz katere se bodo rojevali resnično ljubeči odnosi, svobodni za vzgojo tvojih otrok.

Sveta devic Devica, prosí za nas!

3. Mati Kristusova

Mati! Kako čudovita in zahtevna naloga. Bog se zaveda obojega. Kako zelo vas ceni, drage matere, kako globoko čuti z vami ob zahtevnosti vaše naloge! Tako zelo, da se je ob materi svojega Sina globoko zamislil in ustavil, – če se lahko o Bogu tako izrazimo. Pomislil je, da mora ženo, ki ji bo zaupal tako vzvišeno nalogo, obvarovati izvirnega greha. Z grehom, ki se vleče od prvih staršev, ne more v vsej čistosti vzgajati njegovega Sina. Izvirni greh je hujši od tistega, o katerem govori prerok Jeremija (Jer 31,29), ko pravi, da bodo otroci imeli skomine do tretjega roda, ker so starši jedli kisló grozdje. Izvirni greh se ne izbriše drugače kot s krstom, Marija pa je bila vnaprej obvarovana te težke zaznamovanosti, da bi lahko bila Kristusova mati.

Kaj je tako težkega v tem materinstvu?

Prva teža je sólo spočetje. Kljub vsej odgovornosti do zakona in do življenja smo že ugotavljali, da je prišlo spočetje nepričakovano. Prišlo je, ko ga je Bog hotel in Marija ga je kot Kristusova mati sprejela v duhu popolne predanosti Božji volji.

Drugi križ materinstva nam Sveto pismo prikazuje v preizkušnjah, ki spremljajo sólo rojstvo. V prenočišču ni bilo prostora zanjo in za Jožefa, roditi je morala v hlevu. Kot da to še ni dovolj! Ni bilo časa za počitek. Zvestoba materinski nalogi je od Marije in Jožefa zahtevala beg pred grozečo roko Heroda, ki je Novorojenemu stregel po življenju.

Da pot Gospodove dekle in matere ne bo lahka, ji je napovedal starček Simeon, ko sta z Jožefom prinesla dete v tempelj. *Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu nasprotuje, in tvojo lastno dušo bo presunil meč, da se razodenejo misli mnogih src« (Lk 2,34-35).*

Ko so šli po prazničnem običaju pri Jezusovih dvanajstih letih z njim v Jeruzalem, jima je začel delati preglavice. Uboga in prestrašena mati ga z možem Jožefom išče tri dni. Ko ga najde, jima Jezus brez občutka krivde odgovori: *»Kako da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« (Lk 2,49).*

Potem pa dolg Božji molk. Marija je ves čas zavzeta mati, ki razmišlja, kaj se dogaja z otrokom in kaj ji Bog sporoča ob vsem. Ni užaljena, ko gredo stvari drugače, kot si je zamislila. Tudi v Jezusovem uporu, čeprav s težavo, najde Božji načrt. Ko jo Jezus v odraslih letih na svatbi v Kani zavrne: *»Kaj imam s teboj, žena? Moja ura še ni prišla« (Jn 2,4)*, se ne umakne, ne iz užaljenosti niti iz občutka nesposobnosti. Kot skrbna mati, ki zaupa v Božje delovanje v njej in v sinu, sporoči svatom: *»Kar koli vam reče, storite« (Jn 2,5).*

Sveta Marija – bi lahko vzdihnili –, kako težka je tvoja svetost! Mati Kristusova, kako zahtevno je tvoje materinstvo! Da, pri ljudeh je nemogoče, ne pa pri Bogu in pri tistih, ki se popolnoma predajo v njegove roke. Čudovita mati, vedno v boju za dobro otroka, vedno odprta za vse, kar ji Bog govori po otroku in po dogodkih.

Mati Kristusova, bodi nam zgled in v nas poživljaj spoštovanje in hvaležnost za dar materinstva.

Mati Kristusova, prosi za nas!

4. Mati Cerkve

Različni feminizmi so se dotaknili tudi kritike Cerkve. Demokracija zahteva vedno enake možnosti za vse, katoliška Cerkev pa kar vztraja pri tem, da lahko mašniško posvečenje prejmejo le moški. Na prvi pogled nas Marija, mati Cerkve, vabi prav k temu, da pritrdimo tem kritikam in liberalnim tokovom. A tudi tukaj je potrebno pogledati globlje. Preden se ustavimo ob vprašanju, zakaj v naši Cerkvi ženske ne morejo biti duhovnice, se ustavimo ob liku Marije, matere Cerkve.

Kakšno vlogo je imela Marija v prvi Cerkvi? Kako da ji Jezus ni dal ključev Cerkve, ko pa je bila nedvomno bolj zanesljiva od apostola Petra?

Kje je bila Marija v času zadnje večerje, ne vemo. Lahko pa si predstavljamo, kaj naredi skrbna in ljubeča mati, ko ve, da je njen sin pred težko nalogo. Moli. Marsikatera mati to stori tudi danes. Mnoge pa bi rade svoje sinove in hčere obvarovale pred trpljenjem. Tako delajo namesto njih in pometajo pot življenja pred njimi, da bi ne zadeli ob kakšno oviro. Kakšen nesmisel! Trpljenje prej ali slej pride. Mati, ki se tega zaveda, svojega otroka na preizkušnje pripravlja od najnežnejših let naprej. Ko odrastejo, se zrela mati umakne. A umik ne sme biti brezbržnost, zadovoljna in brezskrbna starost, ampak tiha molitev.

Marija je v velikonočnem tridnevju za Jezusa zagotovo goreče molila. Vedela je, da je to največ, da je več kot posredovanje pri oblasteh, iskanje vez v pomembnih krogih ali kakšno lobiranje. Če je cilj njenega sina, da izpolni Očetovo voljo, potem je največ, kar lahko stori, da moli zanj. Materina molitev je bila tako najmočnejša opora v Jezusovih najtežjih trenutkih življenja. Tudi pod križem je Marija stala v globoki prošnji k Očetu. Prosila ga je, naj njen Sin zmore vztrajati do konca, dokler ne izpolni Očetove volje in izreče zadnjih besed: Dopolnjeno je.

Podobno kot v družinskem krogu je svoje poslanstvo razumela Marija tudi v prvi Cerkvi. Najbrž je bila celo pobudnica za občestveno molitev v apostolskem zboru v dneh po križanju in tudi v dneh pričakovanja Svetega Duha. Logično nadaljevanje njene trdne drže pod križem je molitev v zboru apostolov. Molila je z njimi in zanje. In ko so odhajali v svet, tako kot je od doma odšel Jezus, je zanje molila kot za svoje sinove. Saj je pod križem prevzela novo materinstvo: *Žena, glej, tvoj sin!* V zvestobi temu materinstvu moli še danes.

Podobno so si znali razdeliti življenjske naloge tudi mnogi svetniški pari. Frančišek Asiški je razmišljal, ali naj se posveti molitvi ali oznanjevanju. Bog mu je dal Klaro, ki je v veliki meri poskrbela za del njegovega poslanstva; bila je trdna opora pri oblikovanju bratskega frančiškovega občestva. Tako harmonijo sta živela Janez od Križa in Terezija Avilska, pa Vincencij Pavelski in Ludovika de Marillac.

Bog ni namenil Mariji molitvene vloge zato, ker ji ne bi zaupal vodstva, ampak ker to vlogo posebej ceni. Kako dragocena mu je ta naloga, je pokazal v Lazarjevi hiši, ko je rekel Marti, ki mu je potožila nad sestro Marijo, da ji ne pomaga pri strežbi: *»Marta, Marta, skrbi in vznemirja te veliko stvari, a le eno je potrebno. Marija si je izvolila dober del, ki ji ne bo odvzet.«* (Lk 10,41-42).

Marija, Mati Cerkve, opogumi žene in matere za takó čudovito službo v Cerkvi, ki je bila posebej zaupana tebi: podpora v molitvi.

Marija Mati Cerkve, prosi za nas.

5. Mati milosti Božje

Pri tem vzkliku se najbrž spomnimo na angelov pozdrav Mariji ob oznanjenju: »*Pozdravljena, milosti polna, Gospod je s teboj!*« Ko je videl, da se je prestrašila, ji je rekel: »*Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu*« (Lk 1,28-29). Ker izraza 'milost' ne uporabljamo ravno v vsakodnevni rabi, je prav, da se obrnemo k izviru, da pogledamo tja, kjer je nastal, torej v Sveto pismo.

Stara zaveza ne pozna ene same besede, ki bi zajela vse, kar se je v tolikih stoletjih zgostilo v besedi milost. Zanj uporabljaja več različnih besed, od katerih vsaka izraža določen vidik. Prvi izraz govori o milosti kot dobrohotnosti in zvestobi Boga, ki ne prelomi zaveze kljub številnim napakam in spodrsrljajem ljudstva. Drugi pomen predstavlja milost kot prostovoljni dar naklonjenosti, usmiljenje in sočutje do Izraelcev kot izvoljenega ljudstva in na Božjo odločenost, da jih ne zapusti kljub njihovem nespoštovanju zaveze. S pojmom milosti je povezana tudi Božja milostljivost, prijaznost in ustrežljivost do posameznih oseb: Noeta, Mojzesa idr.

V svetopisemskih besedilih Nove zaveze je za »milost« običajno uporabljena grška beseda, ki pomeni »dar«. Jezusovo razumevanje milosti morda najlažje razumemo iz njegovih prilik o usmiljenem Samarijanu in izgubljenem sinu. Apostoli so Jezusov nauk povzeli in dalje razvili zlasti v luči njegovega trpljenja, smrti in vstajenja. Tako beremo v Pavlovih pismih, da »so vsi grešili in so brez Božje slave, opravičeni pa so zastonj po njegovi milosti, prek odkupitve v Kristusu Jezusu« (Rim 3,24).

V veri torej razumemo Božjo ljubezen kot dar, Božji odnos kot milostljiv, polnost milosti pa doživljamo v Jezusu Kristusu samem. On je najpomembnejši zastonjski dar ljudem, brez katerega bi bili prepuščeni posledicam izvirnega greha in svojih lastnih grehov, brez možnosti rešitve. Jezus je s svojo spravno daritvijo na križu in s svojim vstajenjem razbil začarani krog zla. O tem nam zelo jasno spregovori apostol Pavel v pismu Efežanom, ko pravi: »Z milostjo ste namreč odrešeni po veri, vendar to ni iz vas, ampak je Božji dar. Niste odrešeni iz del, da se ne bi kdo hvalil« (Ef 2,8-9).

Najpomembnejše sredstvo Božje milosti so zakramenti. Milost pa kristjani razumemo tudi širše. Sveta Terezija Deteta Jezusa je v svojem dnevniku zapisala globoko misel: »Vse je milost«. V tem smislu je vse, kar je dobrega, pa tudi težave in celo bolezen in smrt mogoče razumeti kot milost, kot dar Božje ljubezni, podarjen človeku, da bi po njem napredoval v ljubezni do Boga in bližnjega.

Prav v našem prizadevanju za resnično ljubezen nam prihaja naproti Marija, Mati Božje milosti. Če za koga velja, da je življenje v celoti sprejemal kot Božji dar, kot dar Božje milosti, to zagotovo drži za Marijo. Kar je sama živela, želi tudi drugim. V svoji prosojnosti za Boga in njegov načrt, v čudoviti materinski ljubezni do svojega Sina in svojih otrok, želi biti posrednica Božjih milosti. Tako zelo nas želi pritegniti k svojemu Sinu, zato hodi z nami in nas vabi k sebi. Z nami je po molitvi, še posebej po molitvi litanij in rožnega venca, z nami je po prikazanjih in uslišanjih v raznih romarskih svetiščih, z nami je po svojih znamenjih in podobah. Po čudodelni svetinji je Katarini Labouré posebej obljubila, da bo delila milosti vsem, ki se bodo k njej goreče zatekali. Z nami želi biti tudi po teh šmarnicah, da nas vodi k svojemu Sinu. Tudi ob tem branju nam želi odpirati studence Božje milosti. Z nami je v želji, da prenavlja Cerkev, Kristusovo nevesto. Z nami trpi, ko se od Boga oddaljujemo. Z živo vero

stopajmo po njenih stopinjah, učimo se od nje zaupne držē do njenega Sina, da bi bili resnično odprti za vse milosti, ki nam jih Źeli posredovati.

Marija, Mati BoŹje milosti, prosi za nas!

6. Mati prečista

Kako preprosto bi bilo, če bi bila čistost svetnikov vnaprej določena. Ne bo greha, ne skušnjave. A že Stara zaveza ugotavlja, da Bog svojega sina ljubi tako, da ga tepe, pa tudi celi rane. Torej je življenje vedno sestavljeno iz lepega in težkega. Tako tudi čistosti ni brez hudega napora in bojev. Tudi Marija je čista drugače, kot so čisti njeni kipi na oltarjih. Njena čistost je kakor zlato, ki se prečiščuje v ognju. Marija, preskušena v ognju trpljenja, iskanja in naporov, zares zasluži vzklik: Mati prečista.

Marija bi bila po naših predstavah najbrž čista tako, da bi odklonila Božje povabilo, da spočne od Boga, ne da bi bila poročena. Kaj bo rekel Jožef, se je gotovo spraševala, kaj bodo rekli ljudje, je v strahu pričakovala. A Mati prečista zaupa v Božjo voljo. Njena popolna čistost je v čistosti namenov, ne v umiku. Njen namen je vedno izpolniti Očetovo voljo. Vse svoje misli, besede in dejanja prečiščuje v ognju Očetove volje. Naj bo še tako nemogoče razumeti, ponavlja svoj *Zgôdi se*. Naj bo še tako nemogoče dojeti, ponavlja tudi nam: Karkoli vam reče, storite! To je Marijina čistost, življenje, ki se skozi stiske in preizkušnje vedno bolj prečiščuje in v nebesih zablesti v vsem sijaju.

Tako kot Marija imamo tudi mi več možnosti v življenju. Čistost lahko opravičimo tako, da bežimo pred vsem, kar pred nas postavlja razne preizkušnje. Ko zbežimo pred situacijami, – ki jim po naši logiki, ne pa po Božji, nismo kos, – se radi ponašamo s svojo čistostjo. Potem je polno prostora za zgražanje nad drugimi, ki so morda padli pod težo skušnjav ali preizkušenj. Potem smo kot farizeji, ki so pripeljali pred Jezusa ženo, zasačeno pri prešuštvovanju. Jezusov pogled na nesrečno padlo ženo je neskončno sočuten. V njem se tudi žena najde vredna Božje ljubezni. V njegovem pogledu se ji vrača dostojanstvo Božjega otroka.

O Marijinih pogledih Sveto pismo ne piše dosti, a lahko si predstavljamo, da se je Jezus kot njen otrok učil lepote neobsojajočih pogledov prav pri njej. Ko je videl ljubečo mater, je toliko lažje izpolnjeval poslanstvo svojega nebeškega Očeta.

Kako čudovito je moralo biti srečanje dveh mater, Marije in tete Elizabete, nam govori Marijin hvalospev. Njuni pogledi se srečajo in v njima se razvije ena sama hvalnica Božjemu stvarstvu in vsej človeški zgodovini, ki jo piše dobri Bog. Lepota pogledov ustvarja tako čudovito hvalnico. Lepe misli, ki se zlivajo z neskončno Božjo ljubeznijo nad človeštvom, ustvarjajo prostor za slavljenje Božje pozornosti, ko Bog dviga majhne in na realna tla postavlja napuhnjene mogočneže.

Zazrimo se v teh majskih dneh v čudovit Marijin pogled. Pogled žene, ki ljubi Božjo lepoto v nas in vidi prek naših grehov in padcev. Pogled ljubeče matere, ki v lastni čistosti verjame v dobre namene svojih otrok, čeprav kot njeni otroci pogosto pademo.

Učimo se te čistosti ob njej, ne da bi bežali pred preizkušnjami, ampak da v njih vztrajamo. Tako se prečiščujejo naše misli, besede in dejanja.

Mati prečista, pomagaj nam do čistosti naših pogledov, misli, besed in dejanj, da bomo lahko s svojim življenjem peli hvalnico tebi in našemu Stvarniku.

Mati prečista, prosi za nas!

7. Mati nedolžna

Nedolžnost največkrat povezujemo z zdržnostjo. Kako lepo je slišati, če se dekle v pripravi na zakon skupaj s fantom odloči, da bo ohranila nedolžnost in si bosta oba prizadevala za zdržnost. A žal bi bilo življenje preveč preprosto, če bi tudi za dobrimi sklepi ne tičale različne skušnjave. Kakšne neki, bo morda kdo vprašal. Napuh je že ena od možnih skušnjav. Odločitev za zdržnost in nedolžnost je lahko odraz želja po navidezni popolnosti, ki pa z ljubeznijo nima nič skupnega.

Kako lahka bi bila pot Marije, ko bi ob oznanjenju rekla: Dragi Bog, z veseljem sprejemam tvojo ponudbo, vendar naj se zgodi po mojih predstavah. Potem, ko se poročim, sprejemem tvoje povabilo, prej pa ne. Primerjava seveda šepa. Nikakor ni vabilo k neodgovorni spolnosti pred zakonom, hoče pa reči, da se je Marija morala odpovedati popolnoma vsem predstavam, če je hotela sprejeti Božjo logiko v svoje življenje. Zato je tudi pri nedolžnosti najpomembnejše vprašanje, ali gre za ljubezen ali svoje predstave o varni in lažji poti ter o lažni popolnosti.

Eva se je v raju obnašala precej drugače od Marije. Vzela je prepovedan sad in se potem sklicevala na kačo. Tudi dekle se lahko sklicuje na moškega, hkrati pa ga zapeljuje. Prava nedolžnost se rojeva na izredno širokem polju iskrenosti, ki ni nikoli dokončno čisto. Iskrena nedolžnost je sad prave ljubezni in ne lažje izbire, pa če je ta na videz še tako dobra.

Marija, mati nedolžna, je bila tej nalogi vsekakor kos. Bila je nedolžna zaradi popolne predanosti Božji volji, ker se je odpovedala vsem zgrešenim predstavam o ženski, ženi in materi. A prava nedolžnost se rojeva na vseh področjih, ali pa se z zgrešenimi odločitvami izniči. Nedolžnost povezujemo tudi s čistostjo oz. širše z brezgrešnostjo. Marija bi se lahko tako kot mnogi v njenem času, ki so se povezovali v krog čistih – Esenov – zdrževala vseh priložnosti, ki bi jo lahko oblatile ali ji vzele dobro ime. A ker zanjo ni cilj, da bi izpadla popolna, brez greha, nedolžna, ampak je nedolžnost le pot za Kristusom, je vedno tvegala. Hotela je izpolniti njegovo voljo. Tako je, kot smo že omenili, sprejela povabilo in rodila 'nezakonskega' otroka. Tudi na svatbi je izpostavila svojo nedolžno otroško dušo v sočutju do svatov. Lahko bi se spraševala, kaj pa če se bodo napili zaradi obilice vina, ki ga želi izprositi od Sina. Ali pa bi se pod križem umaknila, da ne bi slišala pripombe – pogledj jo, razbojnikova mati.

Prava nedolžnost je resnična, nehlinjena ljubezen, ki je sad herojske držbe, sad tveganja, ki se v zvestobi Bogu vedno izplača. Marijina nedolžnost raste iz trdne odločitve, da bo ostala zvesta Bogu do konca, naj jo stane, kolikor hoče. Vsekakor to ni vprašanje lažje poti, ampak vprašanje zvestobe sebi in živemu Bogu.

Če je komu danes še do nedolžnosti, se ta pogosto spogleduje z mislijo, kako izpasti čim lepše. Pa naj bo v odnosu med moškim in žensko ali pa v našem zavzemanju za resnične vrednote. Marija nas vabi, da se osvobajamo pogledov in misli – kaj bodo rekli drugi. Vabi nas, da stopimo v tesen odnos z Njim, ki je edini pravi vir moči.

Marija, mati nedolžna, posreduj pri svojem Sinu, da nam izprosi moči za pristno držbo tvoje nedolžnosti.

Mati nedolžna, prosi za nas!

8. Mati ljubezniva

Tudi ljubeznivost je čudovita krepost, ki v sebi skriva podobno skušnjava kot čistost. Ljubeznivost je morda še posebej skušnjava za žensko, ki se zaveda, da lahko njena ljubeznivost doseže marsikaj. Marijine ljubeznivosti ni mogoče ločiti od čistosti, o kateri smo govorili. To ni ljubeznivost, ki išče možnosti, da bi prelisičila svojo žrtev in dosegla svoj dober ali slab namen. Marijina ljubeznivost je odraz njene ljubezni, ne pa samoljubja; je odraz želje po izpolnjevanju Očetove volje in ne želje po zapeljevanju. Je odraz ženske, ki se zaveda svoje privlačnosti, a je ne izkorišča; žene, ki čuti svojo moč, a je ne zlorabi ne v odnosu do Jožefa ne v odnosu do Boga. Je odraz matere, ki pozna svojo premoč nad otrokom, vendar ljubeznivosti ne izkoristi, ker ve, da bi s tem lahko zameglila otrokov in svoj pogled na izpolnjevanje Očetove volje.

Morda je prav, da se pri tej Marijini kreposti ustavimo ob pogledu na današnjo družbo in vlogo ženske v njej. Gotovo vsi srečujemo ljubeznive poglede žená za steklenimi okenci različnih uradov, ob blagajniških in gostinskih pultih itd. Bogu hvala za te ljubeznive poglede. Verjetno pa pozoren pogled na današnjo družbo ne more mimo množice drugačnih ženskih pogledov iz najrazličnejših reklamnih panojev. Ženski pogled srečujemo pri reklami za avtomobile, zobne ščetke, spodnje perilo ali opeko. Skratka, ženski pogled je danes pogled, ki se prodaja, da pomaga prodajati.

Najbrž se ne moremo slepiti, da se v množici takšnih in drugačnih pogledov izgubi predstava o Marijinem ljubeznivem pogledu in njeni drži. Ženska se je danes v marsičem pustila podrediti moškemu. Sprejela je igro moškega, da namesto čistega ljubeznivega pogleda ponuja na videz ljubezniv, a pokvarjen pogled zapeljivke. S tem je zapadla v logiko neuresničenega moškega, da je ženska vredna le toliko, kolikor zapeljuje in se na zapeljevanje odziva.

V taki izprijeni logiki je ženska v veliki meri izgubila vero vase, v svojo čudovito ženskost, ki ne potrebuje pohotnega zapeljevanja, da bi bila vredna ljubezni. Ljubezniva ženska s čistim pogledom je ženska, ki jo hvali Sveto pismo. To ni ženska z mrkim pogledom ali pa ženska s pogledom, uprtim v nebo, da ne bi videla privlačnega moškega. To je ženska, ki verjame v Božjo lepoto. Je ženska, ustvarjena po Božji podobi, ki se je v Mariji zasvetila v vsem sijaju. Mati ljubezniva je tista žena, ki svojo lepoto in žensko moč uporabi za ljubezen, za čist namen.

Kako zelo potrebujemo Marijin zgled, da bi lahko verjeli v človeško lepoto in prepoznavali zanke in zasede hudičevih skušnjav. Marija, ki je kači strla glavo, je žena, ki nas uči te lepote: žene, da v sebi uresničujete lepoto Marijine ljubeznivosti; moški, da jo cenimo in ne nasedamo praznim skušnjavam.

Mati ljubezniva, pomagaj svojim hčeram do prave ljubeznivosti, sinovom pa do spoštovanja tvoje lepote.

Mati ljubezniva, prosí za nas!

9. Mati čudovita

Kako lepa ženska!, je izraz, ki ga moški pogosto uporabi ob pogledu na žensko telo. Če je le nekoliko bolj pesniški, bo rekel, kako čudovita. Lepo! Saj nas je Bog vse ustvaril, da pojemo hvalo njemu in njegovemu stvarstvu. Tako ni prav nič narobe, da so Marijino lepoto občudovali že v času njenega življenja. Ko je Jezus govoril, je neka žena iz množice povzdignila glas in vzkliknila: *»Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile!«* On pa je rekel: *»Še bolj blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in se po njej ravnaajo«* (Lk 11,27).

V teh besedah neimenovane žene lahko vidimo veselje nad materinstvom, pa tudi veselje nad lepoto Marijinega telesa. Jezus ne zanika te lepote, marveč ji dodaja pravo vrednost. Kot bi hotel reči, da je telo mrtvo, če ga ne oživlja duh, da so prsi le žalosten predmet, če jih ne zremo v luči Božjega pogleda.

Jezus nakaže pot do prave lepote. Vabi nas, da v telesu ženske odkrivamo Boga stvarnika ter občudujemo njegovo stvaritev. Kako lepo je telo, ki odseva Boga samega! Koliko težav imajo nekatere ženske s sprejemanjem svojega telesa, ker ni vse po merilih tega sveta. Mar ne bi bilo bolje, da bi zaupale in verjele, da je čisto vse, do zadnjega lasu na glavi, ustvarjeno tako, kot si je zamislil Bog stvarnik?

In moški – mar ni na istem, ko občuduje žensko lepoto. Če svoje poglede in misli izroča Bogu, da bi zmožel misliti in gledati, kot hoče Bog, bo znal videti pravo lepoto ženske! Telo potem ni igrača, ni predmet strasti, ampak čudovita Božja podoba, ki vabi k veselju, občudovanju, čudenju.

Vsi, moški in ženske, se moramo ustavljati ob čudoviti materi, videti tudi njeno telesno lepoto in se je veseliti. V njej sta telo in duh čudovito zlita v eno. V čem je ta božja lepota, božji pogled? Jezus nas vabi, da telesno lepoto gledamo v luči duhovne lepote. Morda to najlažje razumemo ob besedah apostola Pavla, ko piše Korinčanom: *»Mar ne veste, da je vaše telo tempelj Svetega Duha, ki je v vas in ki ga imate od Boga? Ne pripadate sebi, saj ste bili odkupljeni za visoko ceno. Zato povelečujte Boga v svojem telesu«* (1 Kor 6,19-20).

Tempelj Svetega Duha smo, tempelj torej, ki sam po sebi nima cene, če ne služi Bogu. Zgradba, še tako lepa, je prazna, če ne služi svojemu namenu. Resnična lepota templja ali cerkve je v tem, da vanj po bogoslužju vstopa Bog. V najlepšem pomenu besede je Marija takšen tempelj, prostor, v katerega je vstopil učlovečeni Bog. Kako čudovito, ko telo samo postane resničen tempelj božji.

In zakaj bi tega izziva ne sprejeli vsi? Vsi smo čudoviti božji templji, namenjeni, da v nas vstopa Bog. Če živimo s to zavestjo, bo naša telesna lepota vedno razodevala veselje Božjih otrok. Veselje, da smo Božja podoba in Božji ljubljenci. V doživljanju lastne nepopolnosti, teže sprejemanja svojih zunanjih pomanjkljivosti pa bomo zmogli verjeti, da se Bog ni zmotil, ko nas je ustvaril takšne. Verjame, da smo prav s takšno podobo, kakršno nam je dal, čudovit tempelj božji. V nas in po nas se lahko rojeva Bog. Naj bo tudi naše telo v celoti v službi Bogu.

Marija, čudovita mati, pomagaj nam, da se bomo veselili svoje telesne lepote in sprejemali svoje pomanjkljivosti. Naj po tvoji priprošnji postajamo čudoviti templji Svetega Duha.

Marija, Mati čudovita, prosi za nas!

10. Mati Stvarnikova

Kako more biti Stvarnikova stvaritev njegova mati? A če se malo bolj ustavimo, vidimo, da je Bog materam zaupal tako vzvišeno nalogo, ko jim je zaupal rojevanje in vzgojo otrok, da jih je s tem postavil ob bok sebi. Ko mati rodi, postane otrokova mati. Če pogledamo globlje, ta otrok ni njena stvar, ampak je popoln Božji dar. Če mati na to pozabi, si otroka prilašča in ga ne more vzgojiti za življenje. Le če ima ves čas v zavesti, da je otrok še vedno Božji dar, torej dar Boga Stvarnika, šele potem je prava mati.

Vsaka mati je pred skušnjava, da bi prevzela mesto Boga, hkrati pa je Bog vsako mater tako visoko povzdignil, da jo je skupaj z otrokovim očetom postavil za mater svojih, Božjih otrok. In če mati rodi Božjega otroka, je njena vloga na neki način izenačena z vlogo Stvarnika. Ko pa Bog zaupa Mariji, da rodi celó večno Besedo, Jezusa Kristusa, jo dejansko poviša do neverjetnih Božjih višin.

Marija je v polnosti živela zavest, da je vse, kar je, kar ima in kar je rodila, Božja last. Kot skrbna mati je varovala Božjo lastnino in s tem postajala v najzlahtnejšem pomenu Stvarnikova sodelavka in mati. Za razliko od Eve, Marija ni nikoli podlegla skušnjavi, da bi prevzela mesto Boga brez Boga. Ostala je ponižna Božja dekla in hkrati veličastna sodelavka Boga Stvarnika. Kako čudovito poslanstvo matere Božjega sina! Kako čudovito poslanstvo je zaupal materam Bog, ko jim podarja otroke. Skupaj z Marijo postajajo tudi vse matere najčudovitejše sodelavke Boga Stvarnika.

Ko se zavedamo vzvišenosti naloge, ki jo je sprejela Marija, se nam samo ponuja vprašanje, kako jo je mogla sprejeti, kako je zmogla sprejeti tako visok naziv: Mati Stvarnikova? Odgovor je najbrž jasen. Popolnoma se je podredila njemu in se razpoložila za Božji načrt. Popolna prosojnost za njegovo delovanje ji omogoča, da izpolni to čudovito nalogo in zato v vsej polnosti zasluži ime Mati Stvarnikova.

Slišati je lepo, čudovito. A poskušajmo se vživeti v njene sanje. Spet se moramo spomniti, da kot dekle ni sanjala, da bo postala Mati Stvarnikova. Prav tako o tem ni sanjal njen zaročenec Jožef. Oba sta imela zagotovo čudovite načrte, sanjala sta o preprostih a čudovitih nazivih. Videla sta se kot izpolnjena starša svojih otrok, načrtovala, koliko otrok bosta imela in kako lepo bosta služila Bogu. Nobeden od njiju ni vedel, kakšen načrt ima Bog z njima. Marija ni vedela, da jo bomo dva tisoč let kasneje opevali kot Stvarnikovo mater. Prav v tem je teža in lepota tega naziva. Sprejeti nekaj, česar ne razumeš, nekaj kar se ti še sanjati ne more. Marija je to zmogla, ker je hotela biti poslušna Gospodova služabnica.

Kako težko se je danes očetom in materam odpovedati lastnim predstavam o rodovitnosti, rojevanju, urejanju rojstev itd. Če je bilo morda včasih preveč poenostavljeno rečeno, da bo otrok toliko, kolikor jih bo Bog dal, pa je danes najbrž očitno, da hoče človek biti Stvarnik sam. Ne njegov sodelavec, ne po njegovi moči, marveč povsem sam, brez Boga. Rojstvo otroka bi radi naredili kot svoj projekt, načrt, ki ga umestimo v vnaprej izoblikovane predstave.

Sprejemanje otrok ali pa nerodovitnost sta v Svetem pismu vedno jasno postavljena v luč Božjega načrta. Kot Marijini otroci se moramo tega sprejemanja učiti, učiti tega pogleda na življenje. Če bi Marija vztrajala pri svojih predstavah, bi ostala le mati svojih otrok, omejena v svoj krog predstav. Vsi

smo poklicani, da po Mariji postajamo možje in žene v službi Stvarnika, v luči njegove rodovitnosti. Ta ustvarja novo dobo, nov svet, nove ljudi in prinaša na zemljo Boga.

Marija, Mati Stvarnikova, pomagaj nam, da bomo odprti za Božje načrte.

Marija, Mati Stvarnikova, prosi za nas!

11. Mati dobrega sveta

Odkod Božji materi dober svet oziroma dobro svetovanje? V šole ni hodila, doktorata ni napisala, nobenega častnega naslova ni prejela od mogočnih takratnega sveta. Njena modrost je tista, ki jo hvali Jezus, ko slavi Očeta: *Slavim te, Oče, ker si to prikril modrim in razumnim, razodel pa malim. Da, Oče, tako ti je bilo vseč.* – Kako preprosto načelo za pridobivanje Božje modrosti: Odpreti se Bogu, da se nam razodeva. Slišati je preprosto, a živeti ne. Morda se najjasneje razkriva Marijin nasvet v galilejski Kani. Jezus jo zavrne, ko ga opozarja, naj bi vendar poskrbel za vino na svatbi. Marija se ne užali, ampak pokaže pravo modrost, ko naroči strežnikom: *»Karkoli vam reče, storite«* (prim. Jn 2,5).

Ta preprosta trditev: Karkoli vam reče, storite! je Marijino vodilo in temeljni njenim otrokom. Odprta za Božjo modrost, je sposobna dobrega sveta. Kako preprosto! A če pogledamo od blizu, je v tej modrosti skrit tudi križ ponižnosti. Slediti Bogu, vedno pomeni, odpovedovati se sebi in svojim predstavam. Marija to ve, zato nas lahko uči Božje modrosti. Čeprav jo Jezus zavrne, se ne obrne užaljeno proč. Nasprotno, tudi druge vabi, naj ga poslušajo in izpolnijo njegova naročila. Kakšna ponižnost!

Mati dobrega sveta! Naziv ponižne Gospodove dekle. V tej ponižnosti nas vedno vabi k svojemu Sinu, nikoli k sebi. Danes se marsikdo raje ustavi ob Mariji in jo sprašuje za nasvet. Lepo, tudi otroci se običajno pogosteje zatekajo po nasvete k materam kot k očetom. A nevarna skušnjava je, da bi od Marije, Božje matere, pričakovali kaj drugega kot to, kar pravi njen Sin. Vsa sporočila, ki se prenašajo iz različnih romarskih središč, imajo pravo vsebino le, če so sporočila ljubljene Sina.

Vedno in povsod Marija ponavlja: Karkoli vam reče, storite! Nobenega sporočila ne bomo prejeli od Marije, ki bi bilo drugačno od vsebine evangelija. Tako lahko brez strahu z apostolom Pavlom rečemo tudi za Marijina sporočila: *»Kakor smo prej rekli, tako pravim ponovno: če vam kdo oznanja evangelij, ki je drugačen od tistega, ki ste ga prejeli, naj bo preklet!«* (Gal 1,9).

Trda Pavlova beseda, ki kar odbija. A kako potrebna je, ko se nas poloti skušnjava, da bi se izognili na videz nepotrebni križu. Kot je marsikdo kot otrok od trde roke svojega očeta pribežal k materi po mehkejšo besedo, se tudi danes marsikdo raje zateče po nasvet k Mariji. Zemeljske starše je bilo mogoče prelisičiti, nebeške matere nam ne bo uspelo. Lahko pa se slepimo in ji pripisujemo potuho, ki nam je ona nikoli ne daje. Mati dobrega sveta zaupa Sinu tudi takrat, ko je videti, da bo pustil ženina in nevesto s svati vred na cedilu. Mati dobrega sveta zaupa Sinu tudi pod križem, čeprav je strašna smrt več kot absurdna.

Še enkrat torej, Marija je mati dobrega sveta, ker zaupa svojemu Sinu in se podreja Očetovi volji. Tudi nas vedno vabi, naj sledimo njenemu Sinu. Veselimo se njene priprošnje in njenega blagega pogleda in ne bežimo pred njegovo voljo, ki jo moramo izpolniti.

Marija, Mati dobrega sveta, pomagaj nam, da bomo s teboj zmogli živeti tvojo modrost, ki se odraža v tvojem naročilu: Karkoli vam reče, storite.

Mati dobrega sveta, prosí za nas!

12. Devica častitljiva

Kako drugače zveni čast pri Mariji, kakor pa čast v naši družbi tudi med nami kristjani. Delimo si častne naslove, položaje, funkcije itd. Pomembni smo, če smo na visokih položajih in če opravljamo pomembna dela. Elizabeta pa Marijino čast vidi drugače: »*Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen sad tvojega telesa! Od kod meni to, da pride k meni mati mojega Gospoda?*« (Lk 1,43-44). Njena čast je v tem, da jo je Bog izbral za svojo služabnico in mu je v tej vlogi pripravljena služiti. Kot takšno jo Elizabeta najlepše počasti, ko ji pravi: »Blagor ji, ki je verovala, da se bo izpolnilo, kar ji je povedal Gospod!« Vsa veličina je spet v Gospodu, njena čast je v Njem, ki mu ona zaupa. Tako smo vedno znova pri Marijini temeljni logiki, ki jo izpove v svoji hvalnici, ko pravi: »*Moja duša povelečuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Odrešeniku, kajti ozrl se je na nizkost svoje služabnice*« (Lk 1,47-48a).

Mi pa bi si radi prisvojili prva mesta v 'shodnici in na gostijah', da bi nas ljudje pozdravljali in se nam klanjali. Domišljamo si, kako smo pomembni, kako brez nas svet ne bi stal.

Tudi v tem vzkliku »Devica častitljiva« nas Marija vodi k svojemu Sinu. Tudi on si ni prilaščal časti in veličine, pa bi si jo nedvomno lahko. Ko je stopil v vrsto grešnikov pred Janezom Krstnikom, se je Janez ustavil in mu rekel: »*Jaz bi se ti moral dati krstiti, pa ti hodiš k meni.*« Jezus je odgovoril in mu dejal: »*Pústi zdaj, kajti spodobi se nama, da tako izpolniva vso pravičnost*« (Mt 3,14-15).

Če se nam je morda zdel pred tem vzklik »Marija častitljiva« preprost in lahkoten, pa postaja v tej luči neverjetno težak. Tudi če ne hlepimo po pomembnih položajih, si vendarle želimo biti cenjeni in opaženi. Če drugega ne, si žena navadno želi uspešnega moža, mož pa lepo ženo, s katero bi se lahko postavljala. Prav tako si želimo tiste osnovne časti – če temu lahko tako rečemo – da bi nas imeli za normalne in razumne.

A Marijina častitljivost je prej v njeni nori poslušnosti Bogu kot v danes očitno častni nalogi. Tiho služenje enemu otroku, pozoren in tih odnos s skromnim in prav tako tihim možem Jožefom ji je zadoščal. Nikjer je ne srečamo kot pomembne matere še bolj pomembnega sina. Zaupala je in verjela v pomembnost vsakodnevnih drobnih nalog, biti služabnica skriti veličini Božjega Sina. Čudna čast? Služiti Gospodarju, ki jo povabi v tveganje razpada zaročnega odnosa, v nerazumljeno vlogo nezakonske matere, na pot matere begunke, v bolečo vlogo matere sina, ki umre na križu kot obsojenec.

Pri Bogu je pomembno vedno le eno, to da smo njegovi ljubljene otroci. To je največja čast, iz katere sledi veselje, da mu lahko služimo.

Marija, Devica častitljiva, pomagaj nam prav razumeti naše dostojanstvo in nas varuj pred praznimi častmi.

Marija, Devica častitljiva, prosi za nas!

13.Devica mogočna

Ta vzklik nas popelje v svet izrednih stvari in ljudi. Najbrž se vsem ob besedi mogočen sproži misel o vladarjih in kraljih, o kraljestvih in gospostvih, ki jim ni primere in njihovemu kraljestvu ni mejá. Mogočni so kralji, vojskovodje, vladarji. Ko rečemo, da je Bog mogočen, pomislimo na njegove čudeže, na njegovo izredno moč, njegovo neskončno kraljestvo, ki nima zemeljskih meja.

Kaj od tega je Devica mogočna? Odgovor je preprost: nič. Mogočno devico srečamo v revnem betlehemskega hlevčku. Prav tu se srečamo z njeno mogočnostjo, ko nas evangelist Matej popelje v razmislek o veličini Betlehema, ko navaja preroka Miheja: *»In ti, Betlehem, dežela Judova, nikakor nisi najmanjši med Judovimi voditelji; iz tebe bo namreč prišel vodnik, ki bo pasel moje ljudstvo Izraela.«* (Mt 2,6). V revni štalici se začne zgodba o mogočni devici in znamenju mogočnega kralja, o katerem govori angel: *Našli boste dete, povito in položeno v jasli.* Kakor se upravičeno sprašujemo, v čem je lahko dete znamenje Boga, se lahko vprašamo, v čem je mogočnost device, ki je rodila v revnem hlevcu revnega mesteca Betlehem. A Bog vedno preseneča. Po eni strani najbolj ubog, po drugi najbolj mogočen. Nad krajem, kjer so pastirji našli dete, se je ustavila zvezda. K temu revnemu bivališču so se prišli priklonit modri z Vzhoda. Kakšna nasprotja!

Kolikokrat so se Jezusovi sodobniki morali spraševati o Jezusovi veličini! *»Ali ni to Jožefov sin?«* so govorili (Lk 4,22). Skrivnost Božje veličine in mogočnosti presega naš razum. Marija pa jo je očitno dojela, še preden je postala mati Kralja kraljev. Na obisku pri sorodnici Elizabeti ji je popolnoma jasno, v čem je mogočnost njenega Gospoda, v čem je njena veličina. Takole pravi: *»Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Odrešeniku, kajti ozrl se je na nizkost svoje služabnice. Glej, odslej me bodo blagrovale vsi rodovi, kajti velike reči mi je storil Mogočni in njegovo ime je sveto. Njegovo usmiljenje je iz roda v rod nad njimi, ki se ga bojijo. Moč je pokazal s svojo roko, razkropil je tiste, ki so ošabni v mislih svojega srca. Mogočne je vrgel s prestolov in povišal je nizke«* (Lk 1,47-52).

Marija se čuti povišano, ker lahko služi tako imenitnemu Vladarju. Marijina mogočnost je v njenem služenju, v zvesti službi Kralju kraljev, mogočnemu Vladarju. Kako težko nam sede danes ta misel! Nihče ne bi rad služil, vsi bi radi gospodovali. Nihče si ne želi biti služabnik, vsi nosimo v sebi željo po nadvladi. Marijina mogočnost pa je v tem, da se služenja veseli. Biti služabnica vsem, ji nikakor ni krivica, ampak izredna čast. V tem je resnično Devica mogočna. In spet se v njej razodeva Božja veličina, o kateri govori Jezus svojim učencem, ki se prerivajo za prva mesta. *»Veste, da vladarji gospodujejo nad narodi in da jim velikaši vladajo. Med vami pa naj ne bo tako, ampak kdor hoče postati med vami velik, naj bo vaš strežnik, in kdor hoče biti med vami prvi, naj bo vaš služabnik.«* (Mt 20,25-27).

Devica mogočna je čudovita priprošnjica v naših odnosih. Ob njej se ustavljajmo, da bi zmogli z veseljem streči drug drugemu. Kakšna lepota je v ženi, ki z veseljem postreže možu. Kako lepo je videti moža, ki ženi ne gospoduje, ampak je mogočen v tihi in skrbni strežbi ženi in otrokom. Koliko miru je v domu, kjer služenje ni breme, ampak čast.

Devica mogočna, pomagaj nam dojeti tvojo veličino in veličino tvojega Sina. Pomagaj nam dosegati vsaj delček tvoje veličine v služenju.

Devica mogočna, prosi za nas!

14. Devica verna

Današnji vzklik »Devica verna« verjetno ne želi poudariti nasprotja od pridevnika: verna tj. neverna. Da je verna, nam je logično. No, to bi po tolikih vzklikih lahko pripisali sebi. Če bi sicer želeli slišati včerajšnji vzklik zase: verniki mogočni, pa nas je že želje sram, kje smo šele z resnično vsebino, tokrat lahko rečemo z veseljem: bratje in sestre verni. To pa ni nič posebnega. Seveda smo verni, je tu mogoče kaj opevati? Zdi se, kot da pod tem vzklikom razumemo le nasprotje od pridevnika veren tj. neveren. Toda mar želi vzklik »Devica verna« povedati samo to? Mar ni to tako vsakdanje, kot bi lahko vzkliknili »Devica živa«. Nekaj večjega se mora skrivati za tem izrazom.

Poglejmo najprej, kaj nam običajno pomeni verovati. Kdo je vernik? Tisti, ki hodi ob nedeljah k sveti maši, ki prejema zakramente in moli. To je običajen odgovor, če vprašate otroke, kaj pomeni verovati. Pa je to tisto, kar želimo z današnjim vzklikom slaviti pri Mariji?

Mariji vsekakor lahko pripišemo vse tisto, kar radi naštejemo v odgovor na vprašanje, kaj pomeni verovati. Marijo najdemo v templju, kamor gre za praznik molit, kjer daruje Jezusa, kakor zahteva Postava. Najdemo jo v molitvi z apostoli. Nedvomno lahko rečemo, Marija je verno judovsko dekle, verna žena in mati. A vzklik Devica verna si je prislužila z vero, ki ni le navada, tradicija, običaj.

Prva je uporabila ta vzklik teta Elizabeta. Ta je prva razumela veličino Marijine vere, ko je rekla: *»Blagor ji, ki je verovala, da se bo izpolnilo, kar ji je povedal Gospod!«* Čeprav so vsi običajni izrazi naše vere lepi, pa so prazni brez notranjega odnosa z Bogom. In prav v tem je veličina Marije. Najprej je verovala kot dekle. Verovala je v iskanju osebnega odnosa z Bogom. Ni hotela živeti iz dneva v dan, brez razmišljanja, kaj od nje pričakuje Bog. Nemogoče je, da bi zmogla sprejeti angelovo povabilo, če bi njeno življenje v celoti ne bilo naravnano na Boga. V stalnem spraševanju, kaj od nje Bog pričakuje in v prizadevanju, da to tudi izpolni, je potekala njena mladostna vera.

Marija je bila tudi žena verna. Vera se ji je kazala v sprejemanju Božjih načrtov. Po njeno bi bilo vse drugače, od poroke, spočetja, do odnosa z Jožefom. A kot verna žena išče Božjo voljo in si jo prizadeva izpolniti. Jožef ji je v tem enak. Tudi njemu pripada ta čudoviti vzklik.

Marija je tudi mati verna. Mati, ki se neprestano sprašuje, kam Bog kliče njenega otroka in kako naj mu v izpolnitvi njegovega poslanstva stoji ob strani. Vzgaja ga v popolnem zaupanju v Božje varstvo. Bog je zanjo edini pravi vzgojitelj. Njena vzgoja je nenehno povezana z vero, vero, da je Bog oče temu otroku, da ga lahko prav vzgaja le, če bo slišala, kaj od nje pričakuje Bog sam. V tej skrbi preiščuje in spoznava, kaj je dobro za otroka.

Devica verna vztraja tudi pod križem, z izredno vero, v kateri veruje, da je križ zmaga, ne poraz, da je smrt začetek, ne konec. Devica verna moli z apostoli, ker zaupa v Božji načrt, ki ga sicer tudi v veri pogosto ne razume.

Kako čudovita priprošnjica v teminah naše vere, v hrepenenjih po bolj goreči veri. Vse to doživljamo kot fantje in dekleta, kot možje in žene današnjega časa. Težko je verovati, ker bi radi videli in otipali. A Marija je svetel zgled, kako živa vera prinaša polno življenje.

Devica verna, pomagaj nam v naši neveri, bodi nam priprošnjica.

Devica verna, prosi za nas!

15. Začetek našega veselja

Marija je začetek našega veselja, ker stoji na samem začetku veselega sporočila. Začetek kakšnega veselja je, v čem je to veselje? Evangelist Luka piše: *Angel je rekel pastirjem: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Mesija, Gospod« (Lk 2,10-11)*. Marija je v samem začetku nove zaveze Boga z ljudmi. Bog je sklenil poslati človeku Odrešenika že ob uporabi Adama in Eve. Svoje besede ni prelomil. Pošiljal je očake in preroke izvoljenemu narodu, nazadnje pa je poslal svojega Sina.

Kristjani Marijo doživljamo kot znamenje, ki sveti na začetku te nove poti Božjega stopanja na zemljo. Ona je sprejela Odrešenika in ga posredovala človeštvu. Po njenem *Zgôdi se* smo ga prejeli in smo z njo deležni veselja nove dobe. Po njej tudi danes prihaja veselje med nas, če se le ustavimo ob tej skrivnosti Božjega učlovečenja. Z Marijo se veselimo neverjetne resničnosti, da je naš Bog Emanuel, ki je blizu vsakemu izmed nas, ki je na začetku zgodovine vsakega posameznika.

Ko v Mariji slavimo uresničitev Božje obljube, da bo stopil na zemljo, nas to navdaja z veseljem. Vir veselja pa je Marija tudi v njenem zgledu prve Kristusove učenke. Ob njej doživljamo veselje Božjih otrok in prijateljev, ki se je v njej že uresničilo. V čem je to veselje?

Marijino veselje je v odkrivanju in izpolnitvi Božjega načrta. Marija v zaupnem odnosu z Bogom korak za korakom odkriva svoje poslanstvo, ki se ji razodeva po milosti in njenem vztrajnem prizadevanju, da izpolni Očetovo voljo. To je začetek pravega veselja tudi za nas. Ko bi bili vrženi v ta svet, bi bilo vse prazno in nesmiselno; ko bi bili za vsak korak in odločitev sami, bi nas stiskalo v grlu od strahu. Tako pa nismo vrženi v svet, ampak poslani; spremlja nas Božja roka. Prav tako ne nosimo naše zgodovine v svojih rokah, ampak nas v svojem naročju nosi Bog, dobri Očka, kot svoje otroke. Kako čudovito je ob Mariji odkrivati to svobodo Božjih otrok.

Marijino veselje je v neverjetni ljubezni do sočloveka. Ljubezni, ki izvira iz globoke zavesti, da smo med seboj resnično bratje in sestre, da je v slehernem navzoč Bog sam. Marija nam s svojo ljubeznijo do svojega Sina in bratov okrog sebe kaže, kaj pomeni uresničiti Jezusovo misel: *Karkoli ste storili kateremu izmed malih, ste meni storili*. Marijo razveseljuje, da lahko ljubi in srečuje Boga v bližnjem. Zato s tako čudovito pozornostjo reče Jezusu v Kani: *Svatje nimajo vina!* Večjega veselja kot je ta, da lahko ljubimo in smo ljubljene, ni. Marija, zgled te ljubezni, je začetek pravega veselja.

Naj se sliši še tako čudno, je Marija začetek našega veselja, ko jo zremo pod križem Božjega Sina. Ko Sin izreka svoj *»Dopolnjeno je«*, dopolnjuje skrivnost veselja tudi ona. V njej lahko razumemo skrivnost veselja, da je Bog z nami v trpljenju, da nismo sami in da greh in smrt nimata zadnje besede. Marijino veselje, da je Sin zmožel to pot in nas odrešiti, je pod križem dopolnjeno. In v njej je začetek našega veselja, če bomo vztrajali pod svojim križem in v Kristusu odkrivali Odrešenika.

Marija, Začetek našega veselja, nas vabi, da odkrivamo to Božjo razsežnost veselja. Radi se izgubljam v iskanju hipnih užitkov in dogodkov, ki dajejo trenutno veselje. Marijino veselje je globlje in trajno. Prosim jo, da bi ga z njo odkrivali in okušali.

Marija, Začetek našega veselja, prosim za nas!

16. Posoda duhovna

Nenavadna primera: Posoda duhovna. Ustavimo se najprej ob besedi posoda. Ob tem pojmu nam najbrž najprej pride na misel, da vsaka stvar sodi v primerno posodo. Poznamo posodo za kuhanje, za postrežbo, za shranjevanje itd. Vsaka služi svojemu namenu. Vzklik »Posoda duhovna« hoče poudariti duhovno vlogo Marije, ki je sprejela Božjega Sina. Kakšna naj bo torej posoda, ki sprejema Boga samega? Po človeško gledano, bi pričakovali nekaj najiminitnejšega za oči, okrašenega in bogatega. A o sprejemanju in hranjenju Kristusa se Pavel izrazi takole: *»Ta zaklad pa imamo v lončenih posodah, da bi bila ta presežnost moči Božja in ne iz nas«* (2 Kor 4,7). Marija je neverjetno lončena posoda, v kateri je bil zajet ves Kristus telesno in duhovno. Sprejela ga je, zavedajoč se, da je vsa moč Božja in da je ona le krhka posoda, ki prav v svojih krhkosti razodeva izredno moč Njega, ki vanjo vstopa.

Človek je toliko bolj Božja podoba, kolikor bolj uspe biti prosojen za Boga. Vzklik »Posoda duhovna« najprej govori o Marijini ponižnosti do Boga. Kako težka je ta krepost, pa vendar nujna za Jezusovo učenko oz. učenca. Če hoče Marija sprejeti Boga v svoje življenje, mu mora priznati svojo majhnost. Bog je Bog, ona je le človek. V tej ponižnosti stopa v korak s svojim sinom Jezusom. Posoda se prilagaja vsebini, bi lahko rekli. Marija pri oznanjenju reče: *»Glej, Gospodova služabnica sem, zgodi se mi po tvoji besedi!«* (Lk 1,38). Isto ponižnost izrazi Jezus, ko se Janez Krstnik upira, da bi ga krstil. Janezu reče: *»Pústi zdaj, kajti spodobi se nama, da tako izpolniva vso pravičnost«* (Mt 3,15). Marija je lahko posoda duhovna, posoda, ki sprejema Jezusa le tako, da se vsa navzema njegovega duha. Če lahko rečemo, da je prva lastnost te duhovne posode prosojnost za Boga, ki bi jo lahko imenovali tudi preprostost, je druga, ki jo pri tem podpira, ponižnost.

Veličina vernika in vernice ni torej v velikih delih, ampak v prosojnosti za Božje delovanje v njem in po njem. To prosojnost omogoča iskrena ponižnost, ki ni v hlapčevanju človeku, marveč v odprtosti za Božjo voljo in v prizadevanju, da jo izpolnimo.

Ko smo danes ujeti v predstave o popolnosti, sta prvi ogroženi prav ti dve kreposti: preprostost in ponižnost. V naših glavah se vrtijo predstave, kako imenitni bi morali biti, kako pomembna bi morala biti naša dejanja, v tem pa izgubljam oči misel: kaj od nas pričakuje Bog? Ne gre nam v glavo, da smo le glina v lončarjevi roki, posoda, ki ima vrednost zaradi namena in lepoto predvsem zaradi vsebine. Marija pa je to pogumno izpovedala že pri oznanjenju. Prevzame vlogo Gospodove služabnice in zaupa, da je to njena izpolnitev. Preprostost in ponižnost ji omogočata, da vestno živi svoj vsakdan v službi Bogu. Trideset let molka od oznanjenja do prvega Jezusovega javnega nastopa je Marija živela v popolnem zaupanju, da je ob oznanjenju slišala prav. Trideset let tihega vsakdana – brez izrednih dejanj – se je kalila v preprostosti in ponižnosti. Iz teh je rasla njena veličina.

Bog vedno preseneča. Za najiminitnejšo stvar Bog porabi najpreprostejšo služabnico. Bog in preprosta dekla, kakšna kombinacija. A prav to je Božja logika. Razodeva se preprostim, ponižnim in malim. V njih prebiva in po njih prihaja med nas.

Marija, Posoda duhovna, daj nam svoje preprostosti in ponižnosti.

Marija, Posoda duhovna, prosi za nas!

17. Roža skrivnostna

Ko se ustavimo ob tem vzkliku, začutimo, kako globoko navdihnjeni so vzkliki naših litanij. Ste kdaj pomislili, da bi lahko marsikatero Marijino lastnost povezali z rožami. Pa ji le enkrat rečemo »Roža«, in sicer Roža skrivnostna. Lahko bi bila Roža prekrasna ali čudovita, pa je Mati čudovita. Lahko bi bila namesto Roža skrivnostna, Žena skrivnostna, pa ni! Že to nam lahko veliko pove. Boste rekli: zakaj? Roža je vedno oznaka za nekaj lepega in se ne more skvariti. Žena pa lahko podleže skušnjavi, kakor se je zgodilo Evi v raju. Roža vabi s svojo skrivnostjo v svet svoje čudovite lepote in nima pri tem nobenega slabega namena. Ne zavaja, pa naj jo gledamo od daleč ali pa se ji čisto približamo. In prav to je podoba Marije.

O kakšni skrivnosti govorimo pri Mariji? Najgloblja in najčudovitejša skrivnost Marije je njeno spočetje po Svetem Duhu. Angel ji je pojasnil to skrivnost: *»Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato se bo tudi Sveto, ki bo rojeno, imenovalo Božji Sin«* (Lk 1,35). In Marija, preprosto dekle, zmore ohraniti skrivnost zase, brez slabega namena. Jožef, njen zaročenec je opazil, da je noseča. Ker je bil pravičen, pravi Sveto pismo, jo je hotel skrivaj odsloviti. Šele ko mu je angel rekel: *»Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene; kar je spočela, je namreč od Svetega Duha. Rodila bo sina in daj mu ime Jezus, kajti on bo svoje ljudstvo odrešil grehov«* (Mt 1,20-21), je razumel, za kaj gre. O čudežnem spočetju tudi teta Elizabeta ni slišala po Mariji, saj jo pozdravi s to zavestjo, še preden se o vsem pogovorita. Marija torej skrivnosti o čudežnem spočetju ne razkriva, kako to?

Marija se zaveda, da te skrivnosti ne more sporočiti sama. Tako kot se je razodela njej, se bo morala razodeti drugemu. Sama je pri tem oznanilu popolnoma nemočna. Kako naj pojasni to skrivnost Jožefu, če mu Bog tega ne bo pomagal razumeti. Ko v zaupanju čaka na Božje delovanje, se stvari urejajo same. Jožef je v svoji pravičnosti lahko doumel, da Marija ni pokvarjena. Videl je njeno čudovito lepoto, lepoto skrivnostne rože. Vedel je, da grdega ni v njej, ni pa mogel razumeti, kaj se dogaja. Jožefova pravičnost in Marijina čudovita duhovna lepota sta prostor, v katerem Bog razodeva svojo skrivnost in oba zavaruje pred zмотo. Marijina lepota je prostor skrivnosti. Njen molk to skrivnost le poglobi in daje prostor Božjemu delovanju. Jožef jo v pravičnosti Božjega služabnika zmore sprejeti.

Čudovita lepota, molk in neverjetna skrivnost, trije pojmi, ki jih danes tako redko srečamo. Obremenjeni smo z rezultati. Iz vsega moramo narediti privlačne zgodbe, da bi dosegli čim širši krog. V svetu reklam ni prostora za skrivnosti. Razgaljamo vsako dobro dejanje pod pretvezo skrbi za oznanjevanje. A prav naša, pogosto kričava dobrota, izgubi vsako lepoto in resnično moč.

Marija, Roža skrivnostna, nas vabi, da zaupamo, da bo Bog razodel tisto, kar je najlepše in najboljše. Mi ne moremo biti oznanjevalci skrivnosti, smo lahko le njeni varuhi. Svetovno znane osebnosti se pogosto prav zaradi razgaljene lepote in skrivnosti razblinijo v nič. Tihe veličine pa, tako kot Marija, svetijo skozi stoletja. Kako potrebni smo te njene notranje moči, ki zmore zadržati skrivnost v tistem molku. Kako potrebna je ta skrivnostna Mati današnji Cerkvi, ki se boji, da ne bo opažena in slišana.

Marija, Roža skrivnostna, prosi za nas!

18. Stolp Davidov

Stolp je služil prebivalcem, da so iz njega že v daljavi zaznali sla, ki je prinašal dobro novico, ali pa sovražnika, ki bi skušal zavzeti mesto. Marija je zvesta potomka Davidove rodovine, ki je izbrana za Odrešenikovo mater. Kot takšna pozorno pričakuje znamenja z neba, da bi bila kot pametna devica pripravljena na prihod vélikega ženina. V tej pozorni drži simbolizira Davidov stolp. Po njej se Davidovi rodovini približa dobri sel in naznani odrešenje.

Morda bo kdo rekel, da je njej bilo lahko prepoznati Odrešenika, saj ji je bilo oznanjeno, da bo njegova mati. Res je. Vedela je, da je njen sin obljubljeni Mesija. Vendar kakšen bo ta Mesija, ni mogla vedeti. Lahko pa ga je kot pametna in zvesta Božja nevesta prepoznala, ker je skrbno brala njegova znamenja. Učenca na poti v Emavs sta povedala, kaj sta pričakovala od Mesija. Neznanemu sopotniku pravita: *»Mi pa smo upali, da je on tisti, ki bo odkupil Izrael« (Lk 24,21)*. Marija, Stolp Davidov, pozorna na vsako znamenje, prepozna čas Jezusovega prihoda in način njegovega delovanja.

Ona pa je tudi obrambni stolp. Je tista, ki stre kači glavo. Eva je podlegla skušnjavi, da bi postala kakor Bog, Marija pa se v ponižnosti popolnoma upre satanu. Kot zmagovalka nad zlom je pravi obrambni stolp Davidove rodbine, pa ne le nje, ampak vsega človeštva.

Njena čudovita preprostost in ponižnost sta stolp, ki ga sovražnik, ki se imenuje napuh, ne more zavzeti. Njena veličina je v njeni majhnosti, njena moč v njeni krhkosti. Kako težko razumemo logiko takšnega obrambnega stolpa. Vendar v Božjem kraljestvu je vse drugače. Stolp Davidov nas vabi prav k temu razmisleku.

Nevaren sovražnik Davidove rodovine je tudi farizejstvo. Množica formalističnih predpisov je morila duha resničnih Božjih otrok. Marija je uspela preseči ta pogled in prepoznati sovražnika, ki bi jo lahko oddaljil od Odrešenika. Ni se ozirala na predpis, po katerem bi bila kot neporočena lahko kamenjana, saj je spočela pred poroko. Ni se bala preobilice vina na svatbi, ampak je verjela v lepoto svatovskega veselja. Kot stolp trdna stoji pod križem, na katerem visi Sin, obsojen zločina.

Pogumno presega ločitve med moškimi in ženskami. Ona, kot žena, moli skupaj z apostoli in pričakuje Vstalega. Obrani vrednost žene in napoveduje odrešenje. Kako čudovito izpolni nalogo Davidovega stolpa.

Današnji čas ni dosti obetavnejši, kot je bil Marijin čas. Navzven smo svobodni, a v marsičem podjarmljeni logiki potrošništva in liberalizma. Kako zelo nam je potreben Marijin duh, ki z visokega stolpa zre v daljavi dobrega sla in ga prepozna v polmraku. Kako pomembno je, da prepoznamo v današnjem času prave preroke in sle Božjega odrešenja. Z njo bomo to zmogli, v njenem duhu in po njeni priprošnji.

Marija pa je tudi skrbna obramba pred vsakim sovražnim vdorom v naš intimni svet. Naj nas njena ponižna in jasna drža varuje vsakega napuha in ločevanja.

Marija, Stolp Davidov, prosi za nas!

19. Hiša zlata

Koliko je zlatih hiš, bogato opremljenih stanovanj. A pogosto je v teh hišah prav malo Marijinega. Mariji so dragocene jasli, v katere lahko položi Odrešenika; zlat je križ, na katerem je viselo odrešenje; zlat je meč trpljenja, ki jo prebada na poti vere. Zlato je pri njej vse, kar je Božji dar in kar je v službi odrešenja. Nobena stvar ni tako vredna kot odrešenje. Največja vrednost torej – zlató – je odrešenje samo. In ona je dom temu odrešenju. Je hiša, ki sprejema to zlato.

Ko razmišljamo o hiši, verjetno najprej pomislimo na dom. Ob misli na dom pa si vsi želimo neke urejenosti in miru. Vendar Marija, hiša zlata, ni imela mirnega doma po naših predstavah. Prva drama se je odvila v Betlehemu. Marija ni našla bivališča, kjer bi lahko dostojno in v miru rodila. Njen dom je postalo revno bivališče med pastirji, tujci. Kako je zmogla v tej revščini ustvariti dom? Kako je mogla v tem neredu in presenečenju graditi notranji mir in ta mir prinašati drugim?

A drama njenega doma se nadaljuje. Iz Betlehema se ni mogla vrniti na svoj dom, ampak je morala na beg v Egipt, zaradi nevarnosti, ki je pretila novorojenemu detetu. Ponovna bolečina, nov nemir. Mar ni ironično, pripisati Mariji begunki naziv Hiša zlata? Revščina, begunstvo, nestalnost. Kaj je tu trdnega in lepega kot zlato?

Ko Jezus v sveti družini odraste, sreča Andreja in Janeza. Ta dva ga vprašata: »Rabi (kar v prevodu pomeni učitelj), kje stanuješ?« Rekel jima je: »Pridita in bosta videla.« Šla sta torej in videla, kje stanuje, ter ostala pri njem tisti dan (Jn 1,38-39). Marijin dom, Jezusovo zavetje navdušuje, kljub vsemu, kar ga neprestano pretresa. Ko mu neki pismouk reče: »Učitelj, za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš«, mu Jezus zelo nazorno pove o svojem domu: »Lisice imajo brloge in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil« (Mt 8,19-20).

Hiša zlata ni zlati, mirni, tihi domek, o katerem ljudje radi sanjamo. V njem ni vse pospravljeno in urejeno, kot si želi skrbna gospodinja in mati. Jezus v Lazarjevi hiši lepo pove Marti, kaj je tisti dom, o katerem on sanja in ki ga želi ustvarjati med nami. Ko Marta tarna nad svojo sestro, ki sedi pri Jezusovih nogah in ga posluša, medtem ko se ona muči s postrežbo, ji Jezus pojasni: »Marta, Marta, skrbi in vznemirja te veliko stvari, a le eno je potrebno. Marija si je izvolila dobri del, ki ji ne bo odvzet« (Lk 10,41-42).

Marijo lahko razumemo kot Hišo zlato prav v njeni izredni pozornosti do Boga in sočloveka. V njej najde dom Bog sam, ker je vsa odprta za njegovo besedo, njegovo oznanilo. Njeni načrti o mirnem domu in želje po družinski sreči ne onemogočijo srečanja z angelom. Bog ima vedno prednost v njenem domu. Po Njem se njen dom, ona sama, ta hiša, vedno pozlati. Kot žena je Hiša zlata, polna odprtosti za skrivnostno lepoto ženske in matere. Njeno materinstvo se uresničuje v enaki pozornosti do Božje previdnosti, ki vodi njen dom. Ker je Bog edini gospodar v njenem domu, je Hiša zlata tudi na begu. Tudi Jožef sprejme to čudno Božjo logiko in se umiri, kljub strašni skrbi, kako bo preživel ubogo družino na begu.

Marija je Hiša zlata tudi pri vzgoji otroka. Nič ne gre po njenih načrtih. Otroka ne razume, a išče Božjo voljo in spreminja svoje predstave po tem, kar ji Bog daje doumeti. Je Hiša zlata za apostole po

vstajenju. Sprejme jih v svoje okrilje, kot svoje otroke, izgubljene zaradi smrti ljubljenega Učenika. V njej je vedno sveti mir, mir, ki raste v zaupnem odnosu z Gospodom.

Naši domovi bodo zlati le, če bo v njih na prvem mestu Bog sam. Nobena kriza ne more uničiti dóma, nobeno brezdomstvo in begunstvo ne more uničiti dóma, ki ga ustvarja odnos z Bogom.

Marija, Hiša zlata, daj, da bomo izbrali tisti delež, ki nam ga nihče ne more vzeti!

Marija, Hiša zlata, prosi za nas!

20.Skrinja zaveze

Skrinja je bila včasih prostor, kjer so shranjevali vse, kar je bilo dragoceno. Omar ni bilo, hladilnikov tudi ne, prav tako ne sefov. Bile so skrinje, v katerih so hranili blago, žito, vredne predmete itd. Večja ko je bila vrednost blaga, ki se je hranilo v skrinji, bolj je bila skrinja okrašena.

Skrinja zaveze je največja relikvija stare zaveze Svetega pisma. V bistvu gre za skrinjo, v kateri je Mojzes s svojim ljudstvom shranil dve kamniti plošči z vklesanimi desetimi Božjimi zapovedmi, skupaj z Aronovo palico in mano. Skrinja je bila narejena na povelje Boga v skladu z Mojzesovo preroško vizijo, prejeta na gori Sinaj. Bog je rekel, da se bo tam shajal z Mojzesom in mu bo govoril iznad spravnega pokrova med keruboma, ki sta na skrinji zaveze. Skrinjo so Judje nosili s seboj, po postavitvi templja pa je dobila svoje mesto v najsvetejšem prostoru.

Pred nami je Marija, Skrinja zaveze. Zakaj to ime? Po njej je Bog stopil na zemljo, da bi dopolnil obljubo, dano očakom in prerokom, da bo poslal Sina, ki bo dokončno dopolnil svojo zavezo s človekom. Po njej se dopolnijo zaveze, ki so bile dane trem očakom. Spomnimo se prve zaveze, ki jo je Bog sklenil z Noetom in z njegovo družino. Bog je obljubil, da nikoli več ne bo uničil sveta s potopom, kot vidno znamenje zaveze pa je postavil mavrico. Zaveza se nanaša na vse ljudi in tudi druga živa bitja. – Druga zaveza z Abrahamom je bila omejena na ožji krog ljudi: Bog je sklenil zavezo z Abrahamom in njegovimi potomci in jim obljubil, da bo posebej skrbel zanje in jih imel za svoje izbrano ljudstvo. Moški pripadniki izbranega ljudstva morajo zavezo potrditi s svoje strani z obrezovanjem. – Nosilec tretje zaveze je Mojzes. Bog je rešil izraelsko ljudstvo iz egiptovske sužnosti, Izraelci pa se morajo v zameno zavezati, da bodo uravnavali svoje življenje po Božjih zapovedih in Postavi, ki jo je Bog razodel po Mojzesu.

Marija dobi naziv Skrinja zaveze, ker se v njej začne nova doba, nova zaveza Boga z ljudmi. Z Jezusom se dopolnijo vse zaveze stare dobe. V novorojenem Kralju prihaja na zemljo mir. Mir, ki ga svet ne more dati in je v tem, da nas Bog neskončno ljubi in nam odpušča grehe. Ta mir je dopoljen v nadgradnji druge zaveze, po kateri smo vsi izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, ker smo po Kristusu bratje in sestre, po Bogu Očetu resnični Božji otroci. V tej zavezi med nami: *»Ni ne Juda ne Grka, ni ne sužnja ne svobodnjaka, ni ne moškega ne ženske: kajti vsi ste eden v Kristusu Jezusu«*, kakor pravi apostol Pavel (prim. Gal 3,28).

Marija je resnično Skrinja zaveze, ker ji je najdragocenejše bogastvo zaveza, ki jo Bog sklepa s človekom. Bog in njegova ljubezen do nas, – to je njeno vse. Ona sama pa je skrinja, ki to dragoceno blago hrani in varuje. K njej lahko prihajamo in odpiramo zaklade Božje bližine ter Božje dobrote.

V njej lahko zremo ženo, ki je v polnosti izpolnila Jezusovo naročilo apostolom, ko jih je poslal oznanjat. Naročil jim je: *»Pojdite! Pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove. Ne nosite s seboj ne denarnice ne torbe ne sandal in spotoma nikogar ne pozdravljajte!«* (Lk 10,3-4). Popolnoma osvobodjena vsake navezanosti je lahko Skrinja zaveze in Hiša zlata, kot smo razmišljali. Kaj naj hrani drugega kot odnos z ljubljenim Sinom? Komu naj služi, če ne Njemu, ki je prišel odrešit svoje ljudstvo? Marija je ponosna na svojo nalogo in jo čudovito izpolni v duhu svojega sina.

Kako pomembno nalogo je Bog zaupal Mariji! Podobno visoko nalogo je zaupal Jezus Cerкви, svoji nevesti. Želi, da je skrinja zaveze – po vzoru njegove matere. Da varuje zaklade odrešenja, da ohranja življenje in nauk Kristusa neokrnjen. Kako pomembno nalogo imamo v Cerкви vsi kristjani! Po Mariji smo žive skrinje Božje zaveze. Naj nam pomaga, da bomo zmogli ohranjati in posredovati Kristusa svetu. Da bomo resnični prinašalci miru temu svetu, pričevalci pravega bratstva in zgled solidarnosti.

Marija, Skrinja zaveze, prosi za nas!

21. Vrata nebeška

Morda nas ob vzkliku »Vrata nebeška« misel zanese k nekim drugim vratom, ki so omenjena v Svetem pismu. Spomnimo se Jezusove obljube apostolu Petru, ko pravi: *›Ti si Peter (skala) in na tej skali bom sezidal svojo Cerkev in vrata podzemlja je ne bodo premagala. Dal ti bom ključne nebeškega kraljestva; in kar koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih«* (Mt 16,18-19). Mar ni nekoliko čudna besedna zveza: vrata podzemlja ne bodo premagala Cerkve. Saj se vrata nikoli ne bojujejo. Z vrati tudi ne napadamo. Lahko v jezi loputamo z njimi, ampak napasti in osvojiti drugega z vrati, pa naj bodo takšna ali drugačna, vendarle ne moremo. Kaj hoče povedati Jezus Petru, ko govori o vratih podzemlja? Vrata so bila včasih simbol moči. Mestna vrata so bila mogočna, težka, okovana, trdno zapahnjena. Po mogočnosti vrat se je pravzaprav lahko cenilo mesto, njegovo bogastvo in njegova moč. Torej Jezus Petra hrabri, naj se ne plaši mogočnega videza podzemlja in njegove moči. Njegova moč, ki se kaže v mogočnosti njegovih vrat, ne bo nikoli premagala Cerkve.

Kako nazorna je primerjava teh dveh vrat: nebeška in peklena, kot poje pesem v čast apostolu Petru. Peklena vrata razkazujejo svojo moč, Vrata nebeška pa je krhko judovsko dekle. Pa vendar ji nobena sila nič ne more. Kako drugačna je Božja logika. Najdragocenejše stvari postavlja v najpreprostejše in najbolj krhko človeško varstvo. Marija je krhka posoda duhovna, nežna hiša zlata, preprosta skrinja zaveze in prosojna vrata nebeška. Ko zremo v nebesa, vrat sploh ne opazimo. V njih že vidimo poveličanega Sina in njegovo mater Marijo, občestvo svetih v krogu lepote Boga Očeta in Svetega Duha. Vrata? Vrata nebeška so zato, da vstopamo skozi, da lahko pristopimo. Nebesa za obrambo ne potrebujejo vrat, nebeška vrata le vabijo človeka, naj se približa Božji skrivnosti in vstopi vanjo. To je Marija! Vsa prosojna je za Jezusa. Nikoli ga ne zastira, nikoli. Vedno s svojo lepoto le vabi v njegovo bližino, vabi, da mu sledimo, da stopimo v to popolnoma drugačno logiko. Kjer Oče blagruje uboge v duhu, žalostne, krotke, lačne in žejne pravice, usmiljene, čiste v srcu, preganjane in tiste, ki delajo za mir.

Ko Marijo opevamo s prisposodobno nebeških vrat, govorimo najbolj o njeni prosojnosti za Boga ter o lepoti njenega življenja, ob katerem se lahko navdušujemo za hojo za njenim Sinom. Marija nas vabi k svojemu Sinu, je vrata do Njega in vrata do nebes. Zato še kako drži pregovor: Po Mariji k Jezusu.

Kaj pa se danes skriva za našimi vrati? Nikoli človek še ni imel toliko ključev in vrat, kot jih ima danes. Komaj še poznamo vsa gesla, da bi odprli vsa vrata naših takšnih in drugačnih računov, takega ali drugačnega premoženja. Je za množico skrivnih gesel in skrbno zaprtih vrat mogoče najti Odrešenika? Ali se ne zapiramo vse bolj za zidove lastne moči in z vsemi mogočimi zavarovalnicami varujemo svojo nemoč? Mar ne bi bilo bolje pogledati v svet Marijine lepote, ki ne potrebuje tisoč in ene zaščite. Ker ji je Bog vse, ker je Bog njena moč, nihče ne more premagati nje same. Ona odseva Božjo veličino, ker se popolnoma zaupa njemu. Tudi Marijin čas je poznal mogočna in na svoj način utrjena vrata, ona pa je izbrala Njega, ob katerem je bila vedno varna. Sledimo ji, stopimo skozi nebeška vrata, v svet Marijine lepote in lepote njenega Sina.

Marija, Vrata nebeška, prosi za nas!

22. Zgodnja danica

Vzklik spominja na zvezdo danico, ki je ob sončnem vzhodu najsvetlejša zvezda. Pravzaprav ne gre za zvezdo, ampak za planet Venera. Venera doseže svojo največjo svetlost malo pred sončnim vzhodom ali malo po sončnem zahodu, zato jo včasih v tem smislu imenujemo zvezda »danica«, tudi »jutranjica« ali »večernica«. Čudovita prisposoba za Marijo, ki kot Venera najmočneje zasveti v luči Sonca ob Božjem prihodu na svet – ter v vsej veličini pod križem, ko Božji Sin svet zapušča. Njena svetloba ni njej lastna, ampak je odsev Božje luči.

Danica je torej planet, ki je dobil ime po Veneri, rimski boginji ljubezni. Tako je tudi ta primerjava z Marijo na mestu. Marija, Zgodnja danica, je podoba ljubezni, je najlepši odsev Božje ljubezni na zemlji.

Vzklik »Zgodnja danica« nam torej ponuja čudovito prisposobo o Marijinih krepostih. Prva lastnost je skrita v nalogi, da naznanja nov dan, nekaj, česar sama ne pozna oz. ne vidi. Druga lastnost je, da njena svetloba dejansko ni njena, ampak je odsev Sonca. In tretja lastnost, da ima ime po rimski boginji ljubezni Veneri; v krščanstvu pa Marija predstavlja lepoto in uresničenje Božje ljubezni.

Marija je torej danica, ki naznanja nov dan, nov začetek, novo zavezo Boga z ljudmi. A kako dolgo je morala čakati na novo dobo, na razodetje Božje moči v svojem Sinu! Molitev, molk, pričakovanje, potrpljenje, vsakdanje delo in skrbi. V Božji logiki ni nič na hitro, za vse je potrebno potrpljenje in čas. Kako močno je moralo biti njeno zaupanje Bogu, da je zmogla sprejeti Božje materinstvo. Kakor danica nima vpogleda v dan, ki ga naznanja, tudi Marija ni vedela, kakšno bo njeno življenje. Kaj pomeni biti Božja mati in kaj pomeni roditi Božjega sina. Kako čudovita opora materam in očetom današnje dobe. Vse odgovorne starše je strah za prihodnost svojih otrok. Marsikdo reče, da v ta svet ne želi rojevati otrok. Marija je močna opora vsem, ki jih strah duši. Z njo in po njenem zgledu je je mogoče pogumno stopiti v jutro, ki ga ne poznamo.

Marija kot zvezda danica na neki način nima lastne lepote. Vsa je v prosojnosti za Božje delovanje. Je čudovita Božja podoba, je prisrčen Božji otrok. Bolj ko se opira na Boga, bolj žari v svoji lepoti. Tudi v tem nam je lahko blizu. Koliko hrepenenj je v naših srcih, koliko želja po izpolnjenem življenju. Dekleta in fantje iščejo prekipevajočo ljubezen. Zakonci iščejo zakonsko edinost. Starši družinski mir in srečo. Vse je mogoče uresničevati, a ničesar brez Božje luči. Polnosti življenja, tako kot Marija, nima nihče iz svoje moči. Jezus nam o tem zelo jasno spregovori ob prisposobi trte, ko pravi: *»Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete storiti ničesar«* (Jn 15,5). Kakor Marija sveti le v odsevu Božje luči, lahko v njenem odsevu zasvetimo vsi, otroci, mladi in stari.

Marija, Zgodnja danica, je čudovita podoba Božje ljubezni. Očetje in matere, fantje in dekleta, otroci in starejši, vsi potrebujemo njen zgled in njeno priprošnjo. Slovenski narod se je k njej vedno zatekal; potrebujemo jo kot posamezniki in kot narod. Njej smo se posvetili. Potrebna nam je v pogumu, da stopamo vedno v novo prihodnost, da jo gradimo in ne gledamo le nazaj. Da verjamemo v svetel jutri, ki ga naznanja Marija, Zgodnja danica, vesela zavrta v Odrešenikov prihod.

Marija, Zgodnja danica, daj nam poguma in vere, da bomo v luči odrešenja gledali v prihodnost.

Marija, Zgodnja danica, prosi za nas!

23. Pribežališče grešnikov

Če hoče biti nekdo zavetje drugemu, ga mora razumeti, z njim čutiti oz. biti so-čuten z njim. Kako naj bo Marija sočutna z grešniki? Ali ve, kaj je greh? Ali ga pozna? O grešnosti pri njej vemo le, da je bila obvarovana izvirnega greha in jo zato lahko angel pozdravi kot »milosti polno«. Popolna mati! Kako naj se kot grešniki zatekamo k njej? Kako je lahko popolna žena in mati – sočutna z nami grešniki?

Da ne zabredemo v svoje domneve in ugibanja, je najbolje, da se oklenemo njenega Sina. Saj smo ravno včeraj razmišljali, da je Marija odsvit njegove luči. Za Jezusa vemo, da nam je bil v vsem enak, razen v grehu, kot zatrjuje apostol Pavel. Vendar se nam je, grešnim ljudem, na poseben način približal na začetku svojega javnega delovanja, ko se je postavil v vrsto grešnikov. Stopil je k Janezu Krstniku in ga prosil za krst v Jordanu, krst spreobrnjenja. Če je to le zunanje znamenje brez resnične vsebine, je to dejanje prazno. A Bog ne dela le navideznih stvari. V čem se je Jezus lahko iskreno, resnično postavil v vrsto z grešniki? Zaradi padca v greh gotovo ne. Zakaj torej? Če bolje pomislimo, je to zmožil zaradi globokega doživljanja greha v svojem življenju. »Kako?« boste rekli, »saj ni grešil.« Ni grešil, doživljal pa je resnično težo skušnjav. Ko ga je hudič skušal v puščavi, se je moral po štiridesetih dneh pošteno upreti misli, ki mu jo je ponujal hudič, da bi iz kamna naredil kruh. Sestradanemu zavrnuti to misel nikakor ni lahko! Kako naj se po tridesetih letih tišine in dela v mizarški delavnici Bogu ne zdi za malo, da izgublja čas in ne pokaže svoje moči? In ko ni izbral še nobenega učenca, mar ni bila mikavna hudičeva ponudba, da zavlada svetu? Po skušnjavah nam je Božji Sin izredno blizu. In v skušnjavah, ki jih je premagoval, mu je blizu tudi sočutje z grešnikom, ki v skušnjavah pade. Zaradi teže skušnjav je njegovo sočutje toliko večje. Ker ve, kako se je vsemu težko upirati.

O Marijinih skušnjavah Sveto pismo ne piše, lahko pa si predstavljamo, da se je hudič ves čas motal okrog nje. Kako naj bi kači strla glavo, če se ji niti približala ni?! Prva skušnjava, ki si jo prav lahko predstavljamo, je, da ne bi sprejela težke odgovornosti, ki ji jo je Bog predložil po angelu. Kako upravičeno bi lahko rekla, da je povabilo k Božjemu materinstvu absolutno pretežka naloga zanjo.

Druga skušnjava je bila posledica prve. Ko je sprejela izziv, da bo Božja mati, bi si brez težav lahko domišljala, da je po tem ona nekaj tako velikega, da smo vsi okrog nje uboge reve. Napuh, ki mu je podlegla prva žena Eva, se Marije nikoli ni dotaknil, a skušnjave po njem je morala vedno premagovati.

Zagotovo si z lahkoto predstavljamo tudi tretjo skušnjava, da bi vzela življenje v svoje roke in ne bi čakala, da se Bog 'predrami' in pokaže veličino svojega Sina. Kako moreče čakanje! Trideset let brez posebnih znamenj! Marija je morala premagovati skušnjava nestrpnosti in samovolje.

O Božja Mati, kako blizu si nam, ko padamo pod skušnjavami. Kako dobro nas poznaš, zato si tako sočutna in razumevajoča z nami grešniki. Ti nas znaš hrabriti v skušnjavah in dvigati iz greha.

Marija, Pribežališče grešnikov, prosi za nas!

24. Pomoč kristjanov

Prva misel ob vzkliku »Marija, Pomoč kristjanov« nas najbrž povede v dvorano zadnje večerje, kjer Marija po Jezusovi smrti skupaj z apostoli moli. Kako potrebni so bili apostoli njene pomoči! Tako preplašeni in zmedeni. Čeprav bi vzklik »Pomoč kristjanov« lahko Mariji pripisali že ob pogledu na njeno vlogo v prvi Cerkvi, pa je kot takšen nastal zaradi zgodovinskih dogodkov, ki so se razvili osemnajst stoletij po njenem vnebovzetju. Zato je prav, da ostajamo zvesti tradiciji in skušamo vzklike razumeti v luči njihovega nastanka in izvornega pomena. Pa si oglejmo zgodovinsko ozadje tega vzklika.

Vzklik je nastal po dogodku iz druge polovice 16. stoletja. Praznik Marije, Pomočnice kristjanov pa je nastal več kot dve stoletji kasneje. Kaj je torej vplivalo na nastanek tega vzklika? V drugi polovici 16. stoletja sta si v južni Evropi stali nasproti dve velesili, ki sta se borili za prevlado na tem prostoru. Avstrijski Habsburžani so na mejah svojega cesarstva poskušali zaustaviti prodiranje turške oz. otomanske vojske proti srcu Evrope. Po prvem obleganju Dunaja leta 1529 se je zdelo, da Turkov nihče več ne more ustaviti. Krščanska Evropa je bila politično in vojaško razdeljena in skregana. Papež Pij V. je spoznal usodnost zadnjih turških osvajanj in je prek svojih odposlancev sprte evropske vladarje poskušal prepričati v nujnost skupnega nastopa. Vedel je, da zmaga ni mogoča brez Božje pomoči, zato je krščansko ljudstvo pozval k molitvi rožnega venca, da bi si izprosili pomoč Matere Božje. Sklenjena je bila "Sveta liga" oz. koalicija krščanskih držav. Poveljniku krščanske strani je uspelo zbrati velikansko floto več kot 200 dobro oboroženih galej. Nasproti mu je stal Ali Paša, vrhovni poveljnik otomanske flote, ki je štela skoraj 230 galej, ki pa so zaostajale v topovski oborožitvi.

Do odločilne bitke je prišlo 7. oktobra 1571 pri Lepantu v Korinskem zalivu. Na krščanski strani se je borilo okoli 85.000 vojakov in veslačev, Turki pa so v boj poslali skoraj 100.000 mož. Bitka je trajala le nekaj ur in v tem času je bilo potopljenih pol turških galej, pol pa zajetih. Ob tem je bilo osvobojeno približno 15.000 krščanskih veslačev, ki so kot sužnji poganjali turške galeje.

Spopad pri Lepantu je pomenil prvo veliko zmago nad Turki. Po Evropi je zavladalo veliko veselje. Na žalost je krščanska Evropa kmalu pozabila na enotnost, ki je pripeljala do zmage. Hitro so se obnovile stare zamere in tudi spopadi. Zaradi zmage je papež Pij V. dal Mariji naziv »Pomočnica kristjanov« in ga dal vplesti tudi v litanije, ki so se dokončno oblikovale prav v tistem času. V spomin na to zmago obhajamo tudi rožnovensko nedeljo v začetku oktobra.

Marija, Pomočnica kristjanov, pa je dobila tudi svoj praznik, vendar več kot dvesto let kasneje, in sicer v spomin na vrnitev papeža Pija VII. iz Napoleonovega ujetništva. Ko je namreč cesar Napoleon na svojih vojaških pohodih zasedel tudi Rim, je papeža ukazal odpeljati v Francijo, kjer je trpel lakoto in pomanjkanje. Odvezli so mu celo spovednika, ki ga je spremljal, zasegli so mu brevir, knjige in pisalno orodje. Toda leta 1814 se je zgodil preobrat. Napoleon je bil leta 1815 premagan in odstavljen in naslednje leto dokončno poslan v izgnanstvo. Pij VII. se je 24. maja istega leta slovesno vrnil v Rim in odredil, da se ta dan slavi praznik Marije, Pomočnice kristjanov.

Praznik Pomočnice kristjanov so uvedle mnoge škofije katoliškega sveta. Uveden je bil tudi v ljubljanski nadškofiji, in sicer v zvezi z Brezjami, najbolj priljubljeno božjo potjo na Slovenskem.

Pa se vrnimo k našemu vzkliku. Marija zagotovo ni politični adut ali moč, na katero se sklicujemo v političnih potezah. Vedno je tista, ki se bori proti zlu, ne glede na kateri strani. Ko gre za obrambo človekovih pravic, pa je pogosto tako potrpežljiva kot njen Sin. Če se lahko veselimo takojšnjega uslišanja pri zmagi nad Turki, ki so skušali zavzeti Evropo, pa moramo videti tudi potrpežljivost, ki je nam vernim potrebna, kot je bila potrebna papežu Piju VII. Na rešitev iz ujetništva je čakal celih sedem let!

Marija je naša pomoč. K njej se moremo zatekati tudi v današnjih stiskah našega naroda in Cerkve. Če ne bomo takoj doživljali čudežev, še ne pomeni, da nas ne sliši. Najprej želi naše trdne medsebojne povezanosti, kakršno je ustvarjala med apostoli in ki je bila temelj velike evropske zmage. Želi pa si tudi naše vztrajnosti v priprošnji ter zaupne molitve. To nas najbolj spreminja in približuje tako njej kot njenemu Sinu.

Marija, Pomoč kristjanov, pomagaj nam, da bomo tesneje povezani med seboj in s teboj, da bomo skupaj vztrajali v pričakovanju dokončne zmage tvojega Sina.

Marija, Pomočnica kristjanov, prosí za nas!

25. Kraljica apostolov

Ko je Marija po Svetem Duhu sprejela, da bo v njej Beseda postala človek, se ni zaprla vase, ampak je hotela to veselje prinašati drugim. *»Vstala je in hitro šla v gore, v mesto na Judovem«* (Lk 1,39). Ni se bala žrtev in mnogih naporov v trimesečni strežbi svoji sorodnici Elizabeti, ki je pričakovala rojstvo Janeza Krstnika. Marija hoče Kristusa posredovati drugim, pa naj bi jo stalo še toliko truda. Prav zato je že od nekdaj v Cerkvi veljala za vzornico apostolata, h kateremu je vsak kristjan kot ud skrivnostnega Kristusovega telesa poklican že s krstom in birmo (prim. C 33).

Ker v Cerkvi na Slovenskem še vedno drži pregovor: 'Po duhovnikih vera gor, po duhovnikih vera dol', skušajmo v Marijinem apostolatu odkriti lik uresničenega apostola, lik duhovnika, ob katerem naj se zgleduje vsak vernik. S krstom smo vsi prejeli trojno službo, ki se z mašniškim posvečenjem posebej potrdi. Poglejmo, kako je Marija, Kraljica apostolov, razumela trojno službo in v čem je zgled vsakemu apostolu.

Marija je odsev velikega Kralja, Kralja kraljev. Kdaj je Jezus dopolnil svoje kraljevo dostojanstvo? Na križu! Njegova popolna izročitev Bogu Očetu, popolna podreditev Očetovi volji ga dviga na najvišjo stopnjo kraljevskega dostojanstva. Po svojem križu, popolnem izpraznjenju sebe, vse pritegne k sebi. Tako tudi Marija postaja Kraljica vseh kraljic, ko se odpove vsaki samovolji in s svojim *Zgôdi se* sprejema Božji načrt in Božjo voljo za vodilo svojega življenja.

Vélika duhovnica, čeprav ni bila nikoli v ožjem pomenu besede apostol, je podoba najvišjega duhovnika Kristusa, ki svoje duhovništvo razglasi pri zadnji večerji in svojo daritev dopolni na križu. Popolno darovanje Bogu in ljudem za odrešenje človeštva predstavlja Jezusovo dovršitev duhovniške službe. Marijino vse je Jezus sam, ki ga daruje v templju, po smrti pa položi v grob. Marija po Jezusovem zgledu daje svetu samo sebe, daruje svojega Sina in svoje življenje za odrešenje človeštva.

Jezusova preroška služba se kali predvsem v molku, molitvi in delu v Jožefovi nazareški delavnici. V tišini se pripravlja na svoj nastop, ki ga naznani v shodnici po besedah preroka Izaija: *»Duh Gospodov je nad menoj, ker me je mazilil, da prinesem blagovest ubogim. Poslal me je, da oznanim jetnikom prostost in slepim vid, da pustim zatirane na prostost, da oznanim leto, ki je ljubo Gospodu.«* (Lk 4,18-19). Marija ga v tem molku in delu posnema, zato dejansko napove njegov nastop, ko ga v Kani prosi, naj reši zadrego novoporočencev, ker je zmanjkalo vina. Oba sta preroka, ne po mnogih in velikih besedah, ampak čudovitem življenju, ki naznanja, da se je Božje kraljestvo približalo.

Kako preprosta a čudovita Kraljica, neverjeten apostol. Brez visokih naslovov uresniči kraljevo dostojanstvo, ker izpolni načrt, ki ji ga je Bog pripravil. Samo ona in Bog vesta, koliko stvari si je zamislila drugače, a se je podredila volji Najvišjega. Daj nam te ponižnosti, Kraljica apostolov!

Kako presenetljiva je tvoja duhovniška služba, Marija. Duhovnika si pogosto predstavljamo zelo drugačnega od ljudi, postavljenega za oltar, v duhovniškem ornatu. Ti pa si duhovnica pri loncih in vsakdanjih gospodinjstkih opravilih. Kako čudovito služiš, учи nas tega služenja, Kraljica apostolov!

Molk, delo in molitev, kakšno preroštvo? Samo nekaj tvojih besed je zapisanih v evangelijih, pa te upravičeno imenujemo Kraljica prerokov in Kraljica apostolov. Saj vemo, da ne bomo uslišani zaradi

mnogih besed, a skušnjava tvojih apostolov je vedno imenitnost v govorih in nastopih. Uči nas tihega dela in molitve za Božje kraljestvo, da bomo lahko preroki po tvojem srcu.

Marija, Kraljica apostolov, prosi za nas!

26. Kraljica prerokov

V evangeliju po Mateju beremo pojasnilo o Marijinem čudežnem spočetju. Evangelist pravi, da se je vse to zgodilo, da se je izpolnilo, kar je Gospod rekel po preroku, ki pravi: *»Glej, devica bo spočela in rodila sina in imenovali ga bodo Emanuel, kar v prevodu pomeni Bog z nami«* (Mt 1,23). Preroki so torej napovedovali Božji prihod na svet. Po prerokih je bilo napovedano tudi, da se bo rodil v Betlehemu, *»kajti takóle je pisano po preroku: In ti, Betlehem, dežela Judova, nikakor nisi najmanjši med Judovimi voditelji; iz tebe bo namreč prišel vodnik, ki bo pasel moje ljudstvo Izraela«* (Mt 2,5-6). Po preroku Izaiju se zariše tudi podoba odrešenika. Takole ga opiše: *»Glej, moj služabnik bo imel uspeh, povzpел se bo in povzdignil in bo silno vzvišen. Kakor so se številni zgražali nad njim, ker je bil njegov obraz tako nečloveško iznakažen in njegova postava ni bila več podobna človeški, tako bo presenetil številne narode, kralji si bodo zatisnili usta pred njim. Tisti, ki jim ni bil oznanjen, bodo videli, tisti, ki niso slišali, bodo razumeli«* (Iz 52,13-15).

Zadnji od prerokov, Janez Krstnik, nanj pokaže in reče: *»Glejte, Božje Jagnje, ki odvzema greh sveta. Ta je tisti, o katerem sem rekel: Za menoj pride mož, ki je pred menoj, kajti bil je prej kakor jaz. In jaz ga nisem poznal, vendar sem zato prišel in krščujem v vodi, da se on razodene Izraelu«* (Mt 1,29-32).

Ko preroki kažejo na Odrešenika, posredno ali neposredno govorijo o Mariji. Z Jezusom častijo tudi njegovo mater in jo napovedujejo. Marija je torej najprej Kraljica prerokov v tem pomenu, da je v njihovih mislih in srcih, ko napovedujejo Odrešenika.

Marija sama je te prerokbe poslušala kot otrok in kot dekle in jih je vzela čisto zares. Hrepenela je po napovedanem Odrešeniku. Pozorno je poslušala Božjo besedo, ki je bila oznanjena po prerokih in želela je biti pripravljena za prihod Gospodovega služabnika. V tej pozorni držji, polni pričakovanja, jo je obiskal angel in ji sporočil, da je Bog prav njo izbral, da se v njej izpolnijo davne prerokbe. Ko sprejme Božje povabilo in postane Božja mati, postane sama največja med preroki. Božjo besedo namreč sprejme, v njej se učloveči – rodi, potem pa vse življenje skrbi, da se prerokbe po njenem Sinu v celoti izpolnijo.

Ko Marija gleda v neznano prihodnost, ki je pogosto ne razume, je gotovo največja prerokinja. Največja po bližini Bogu, največja po ljubezni do njega in po izredni globini njenega odnosa do Božjega Sina. V njej se prerokbe uresničujejo. Svojo preroško držjo ohranja med apostoli, ki zmedeni čakajo, kaj se bo zgodilo. Marija je v svoji notranji moči zagotovo že v jaslih zrla Božjega Sina; v preprostem nazareškem domu, v mizarski delavnici je verjela v njegovo izredno moč in jo napovedala svatom v galilejski Kani; v trpljenju pod križem pa je trdno upala na vstajensko slavo. Težko je razumeti, kako je kot preprosto dekle vse to zmogla nositi. A to je skrivnost prerokov – Božja bližina, ki se ne da prestrašiti, ne zмести, ne ustaviti.

Ko Marija kot kraljica prerokov posluša Jezusovo tarnanje nad Jeruzalemom: *»Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi!«* (Lk 13,34), ji gotovo od groze ledeni kri. Vendar vztraja kot resnična kraljica.

Tudi mi danes potrebujemo Marijo, Kraljico prerokov. Najprej se moramo ob njej učiti preroške držje. Kako težko je videti v revščini našega vsakdana, v kopici neuspehov in padcev, Božjo veličino in

zaupati, da je med nami Emanuel. Kako težko je zavzeto in odgovorno vztrajati pri vsakodnevnih opravilih in verjeti, da Bog deluje, da se uresničuje njegov načrt. Kako težko je zaupati v najhujših preizkušnjah, ko izgublamo najdražje, da je vstajenje blizu. Potrebujemo Marijo, Kraljico prerokov, da bi zaupali v tisto, česar ne vidimo, da bi o tem sanjali in si za to prizadevali.

Tudi Cerkev potrebuje preroke, ki jo vedno znova vodijo na pot preprostosti v zvestobi jaslim in križu. Potrebujemo jo, da nas povezuje v upanju in vabi k zvestobi v tihem delu za odrešenje posameznika, naroda in človeštva. Žal tudi danes Jezus s svojo Materjo pogosto tarna nad Cerkvijo, da mori preroke in preganja mnoge svetnike, dokler jih ne prepozna za svoje apostole. Potrebna nam je Marijina priprošnja in pomoč, da bi bili preroški v svojih pogledih in dejanjih.

Marija, Kraljica prerokov, prosí za nas!

27. Kraljica mučencev

Ko sta Jožef in Marija prinesla Jezusa v tempelj, jih je starček Simeon blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: *»Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu nasprotuje, in tvojo lastno dušo bo presunil meč, da se razodenejo misli mnogih src«* (Lk 2,34-35). Ob razmišljanju o Marijinem trpljenju, ki ga je pri darovanju Jezusa v templju napovedal že Simeon, so se razvile različne oblike čaščenja. V spomin na napovedano Marijino trpljenje so se oblikovali tudi različni prazniki. Eden med njimi je god Žalostne Matere Božje, ko se spominjamo duhovnega mučeništva pod križem. To je praznik, ki ga obhajamo osmi dan po njenem rojstvu, kar govori o splošnem prepričanju, da je Marijino življenje ves čas od rojstva do smrti prepleteno z mučeništvom. God Žalostne Matere Božje sledi prazniku Povišanja svetega Križa kar osvetljuje tesno povezanost med mučeništvom Sina in njegove Matere. Marijo v bolečinah pod križem so na Vzhodu častili že v 4. stoletju, na Zahodu pa od 9. stoletja naprej.

V 13. stoletju so nastale ljudske hvalnice v čast Marijinim bridkostim, med katerimi je postala najbolj priljubljena *Stabat Mater* (Mati žalostna je stala). Upodobitve, ki so nastajale v povezavi s tem čaščenjem, so prikazovale Marijo, stoječo pod križem. Pobožnost so širili predvsem redovniki serviti. V 13. stoletju so začeli nastajati oltarji, miniature, kipi in večje podobe žalostne Marije. Od 15. stoletja dalje so umetniki začeli prikazovati Žalostno Mater Božjo s sedmerimi meči v prsih. Njeno srce je prebodlo sedmero mečev, ki pomenijo njenih sedem žalosti. Te so: Simeonova prerokba, da ji bo dušo presunil meč, beg pred Herodom v Egipt, Jezus se izgubi v templju, Jezusa sreča na križevem potu, ko stoji pod križem, ko ji mrtvega Sina položijo v naročje in ko ga položijo v grob. Ker je to čas, ko se je ustalila tudi podoba litanij, bomo najbolj zvesti vzkliku »Kraljica mučencev«, če se ustavimo ob sedmih mečih, ki predstavljajo njeno duhovno mučeništvo.

Prvi meč predstavlja Simeonovo prerokbo o trpljenju. Kako zastrašujoče se zdi danes, da mora Marija že ob rojstvu otroka doživljati grozo prihodnjega trpljenja. Kako radi bi se danes izmuznili vsakemu trpljenju. Mnogi mladi se iz strahu pred prihodnjim trpljenjem in zahtevami zakona raje ne bi poročili. Starši ne bi sprejeli otrok, niti zdravih, kaj šele bolnih. Marija nam je zgled pogumne žene in matere, vernice, ki je trpljenje ne plaši in ne greni.

Drugi meč je beg v Egipt. Kako vestna starša! Ne sprašujeta se, koliko ju bo to stalo, kako bosta zmogla. Zaupata. Če gre za življenje, je potrebno storiti vse. Kolikokrat gre danes za duhovno preživetje otrok. Bomo naredili vse, da se izognemo preteči nevarnosti?

Tretji meč je bolečina Marije in Jožefa, ki ju skrbi za odraščajočega otroka. Kje je, zakaj ni z njima, kaj se z njim dogaja? Kako domače je to trpljenje staršem! Marija ohranja notranji mir, išče Božjo voljo in si jo prizadeva z Jožefom tudi izpolniti. Zaveda se, da v vzgoji ni nikoli vse prav. Vztrajno vzgaja, premišljuje in moli.

Četrty meč je srečanje matere in sina na križevem potu. Veliko lažje bi se bilo skriti. Ne nositi sramote, a tudi ne podpreti sina v zadnjem boju za resnico. O Marija, pomagaj nam podpirati bližnje v trpljenju, kljub sramoti, ki nas lahko doleti!

Peti meč je stati pod križem. Nositi težo teme, ki ji s človeškimi očmi ni videti konca in v njej ni videti luči. Globoka vera Mariji daje moč, da vztraja v zaupanju Bogu in v ljubezni do sina.

Šesti meč je sprejeti mrtvega sina v naročje in sedmi je slovo. Kako resnične so besede: *»Če pšenično zrno ne pade v zemljo, ostane samo.«* Torej se je moralo zgoditi. Naj se zgodi, Gospod, tudi tu tvoja volja!

Kako blizu nam je Marijino mučeništvo. Ne gre za telesno trpljenje, gre za pogum sprejeti težo življenja, ki ga zahteva zvestoba Bogu. Koliko spodbude nam daje ta vzklik!

Marija, pomagaj nam, da bomo vztrajali v pokončni drži vernika: ljubečega očeta in matere, pogumnega fanta in dekleta, pogumnih Božjih otrok. Marija, daj nam vere in poguma!

Marija, Kraljica mučencev, prosi za nas!

28. Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta

Kako zelo nam je potreben ta vzklik! Zakaj – boste mogoče rekli – saj nam je po tem, o čemer nam govori današnji vzklik, nam je Marija na videz še posebej daleč. »Lahko njej, ki je bila greha obvarovana že od samega spočetja!«, bo kdo razmišljal. »Njej je bilo vse lahko.« No, z izvirnim grehom navsezadnje tudi mi naj ne bi imeli težav. Če je bila Marija izvirnega greha obvarovana, pa smo ga bili mi rešeni s krstom. V krstni vodi se je izbrisal izvirni greh in se je pomnožila Božja milost. Kar je doživela Marija ob spočetju, se je nam zgodilo po prerobenju v svetem krstu.

Kaj pa je izvirni greh? Kaj se dejansko zgodi, ko se izbriše? Kdo pa je po krstu kaj drugačen? V čem je ta drugačnost? In kaj je brezmadežno spočetje pomenilo za Marijo? Bolj kot se sprašujemo, manj razumemo. Vedno, ko smo v razmišljanjih o Mariji, naleteli na težave, smo se okleni njenega Sina. Po njem vedno lahko razumemo njo, zato pogledajmo, kaj se je zgodilo z Jezusom pri krstu.

Evangelist Matej Jezusov krst opiše takole: *»Tedaj je prišel Jezus iz Galileje k Jordanu do Janeza, da bi se mu dal krstiti. Janez ga je hotel odvrniti od tega in je rekel: 'Jaz bi se ti moral dati krstiti, pa ti hodiš k meni.' Jezus je odgovoril in mu dejal: 'Pústi zdaj, kajti spodobi se nama, da tako izpolniva vso pravičnost.' Tedaj mu je pustil. Po krstu je Jezus takoj stopil iz vode, in glej, odprla so se mu nebesa. Videl je Božjega Duha, ki se je spuščal kakor golob in prihajal nadenj. In glej, glas iz nebes je rekel: 'Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje'« (Mt 3,13-17).*

Zakaj se je Jezus dal krstiti? Je njegov krst v čem podoba našega krsta? Lahko v njem odkrijemo skrivnost Marijinega brezmadežnega spočetja? Jezus se da krstiti, *da se izpolni vsa pravičnost*, kot sam pravi. Ta pravičnost je v neverjetni odločitvi Božjega Sina, da se podredi Očetovi volji, Njegovemu nedojemljivemu načrtu. Jezus je po Očetovi volji spočet po Svetem Duhu, po Očetovi volji je krščen s Svetim Duhom in po Svetem Duhu obujen. Kako neskončna ponižnost Božjega Sina, da vidi v tem načrtu vso pravičnost. Iz tega lahko razumemo, da je krst prav v tem, kar je storil sam Božji Sin. Gre za popolno priznanje Boga za svojega Očeta in Stvarnika. Tisto, kar sta zavrnila Adam in Eva, se lahko z našo odločitvijo in po Jezusovi popolni podreditvi pokorščini vse do smrti na križu – obnovi s krstom.

Adam in Eva sta prelomila zavezo Stvarnika s človekom in vzela življenje v svoje roke. Odklonila sta drevo življenja in vzela sad od drevesa spoznanja. Vir življenja sta torej prezrla in se odločila, da bosta življenje uravnavala po svojem spoznavanju, po svojih načrtih. Kar sta torej Adam in Eva zapravila, nam je ponovno pridobila Marija. Oklenila se je Božjega življenja in popolnoma podredila Božjemu načrtu.

Ko je bila Marija obvarovana izvirnega greha, je bilo po Božji milosti nad njo že prelomljeno prekletstvo prvih staršev, ki sta se obrnila proč od Boga. Marija je bila od samega spočetja naprej naravnana na Boga. Izvirni greh je torej v zavrnitvi Boga za Gospoda in Gospodarja življenja. Krst pomeni trdno odločitev za to, da sledimo Božjemu načrtu.

Marijo, brez madeža izvirnega greha spočeto, še kako potrebujemo kot priprošnjico v prizadevanju za zvestobo našemu krstu. Kako malo se zavedamo krstne milosti! Najbrž tudi zato, ker se ne zavedamo, kaj smo s krstom prejeli. Prejeli smo torej Božjo milost, ki nam omogoča, da v življenju izpolnimo

načrt, ki ga ima Bog z nami, da gremo po poti, ki nam jo je pripravil On sam, ki je Pot, Resnica in Življenje.

Marijino življenje je življenje, potopljeno v skrivnost Boga. Marija je vso resnico odkrivala v Bogu in hodila po poti svojega Sina. Tako je opravičila dar, ki ga je prejela ob spočetju in v tem daru dopolnila svoje življenje. Naj nam pomaga, da se bomo tudi mi vse življenje oklepali krstne milosti. Da bomo polnost življenja iskali v zvestobi Jezusu. Marija je to pot že prehodila in nas želi po njej voditi.

Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas!

29. Kraljica svetega rožnega venca

Verjetno hitro zaslutimo, da ta vzklik ne seže v apostolsko dobo, v čas prve Cerkve. Nastal je v povezavi z že omenjeno bitko pri Lepantu, ko je bil litanijam dodan vzklik: Pomoč kristjanov. Vzklik, Kraljica svetega rožnega venca, je bil vključen v Lavretanske litanije zaradi prepričanja, da je bila zmaga nad Turki v prvi vrsti sad molitve rožnega venca. Odkod vzklik torej razumemo, pa pogledjmo na kratko, kako je nastal rožni venec in zakaj je Marija njegova kraljica.

Molitve s ponavljanjem kratkih molitvenih obrazcev ali vzklikov ne poznamo samo v krščanstvu, temveč tudi v nekrščanskih verstvih med hindujci in muslimani. Najpogostejša molitev, ki so jo puščavniki in pozneje menihi molili in ponavljali, je Očenaš, latinsko *Pater noster*. V desetem stoletju so menihi po samostanih, zlasti v samostanu Cluny, navdušeno molili 150 psalmov, ki so jih razdelili na tri petdesetice. Za brate, ki se zaradi nepismenosti niso udeleževali molitve psalmov v koru, je bilo določeno, da molijo namesto psalmov v brevirju po 50, 100 ali 150 očenašev. Te so šteli po jagodah na vrvici, ki so jo imenovali *paternoster*.

V 12. stoletju se je začela širiti molitev Zdrava Marija. Tudi verniki so radi molili določeno število zdravamarij. Trikratno petdesetico zdravamarij so imenovali zbirka psalmov oz. psalterij preblažene Device Marije. S tem psalterijem so želeli preprosti verniki v svetu posnemati molitev starozaveznih psalmov po samostanih, da bi bili tako deležni duhovnih dobrin redovnega življenja. Delitev na desetke z očenašem, kakor je še danes, je nastala v začetku 15. stoletja med kartuzijani, ki so dodali vsaki desetki premišljevanje glavnih dogodkov iz Gospodovega in Marijinega življenja.

Za razširjanje rožnega venca so najbolj skrbeli dominikanci, ki so to obliko molitve imeli že od 13. stoletja dalje za dediščino svojega reda. Papež Pij V. jim je poveril tudi organiziranje bratovščin rožnega venca. Molitev rožnega venca se je posebej hitro širila po zmagi kristjanov nad Turki pri Lepantu 1571, saj so zmago pripisovali prav tej molitvi. Na dan odločilne bitke 7. oktobra 1571 so se na povabilo papeža Pija V. namreč zbrale bratovščine rožnega venca in goreče molile. V spomin na zmago obhajamo v bogoslužju na ta dan god Rožnovenske Matere Božje. K širjenju rožnega venca so prispevala tudi razna Marijina prikazovanja ter stiske krščanskega ljudstva.

Molitev rožnega venca so skozi zgodovino pospeševali mnogi papeži. Vsi so bili prepričani, da je molitev rožnega venca čudovita šola življenja s Kristusom pod Marijinim vodstvom. Papež Janez Pavel II. je trem delom rožnega venca dodal še četrtega. Tako imamo sedaj dvajset skrivnosti v štirih delih: pet iz Jezusovega učlovečenja, rojstva in skritega življenja (veseli del); pet iz Jezusovega delovanja (svetli del); pet iz odrešilnega trpljenja in smrti (žalostni del) ter pet iz poveličanja Jezusa in Marije (častitljivi del).

K molitvi nas je tudi sama Marija spodbujala v svojih prikazovanjih. V teh prikazovanjih ima večkrat roke sklenjene k molitvi. Marija je k molitvi rožnega venca med drugim spodbujala v Lurdu na Francoskem in v Fatimi na Portugalskem. Sama se je imenovala Kraljica rožnega venca.

Neverjetno, kakšna so Božja pota, bi lahko rekli. Bogu in Mariji se nikamor ne mudi. Kljub temu, da sta oba iz večnosti že zdavnaj gledala krščanske narode, ki potrebujejo pravi način molitve, pa sta

čakala nanjo več kot tisoč let. Morda nam je lahko prav ta pozen nastanek rožnega venca glavna vsebina vzklika, ki si ga je Marija izbrala sama.

Marija je besede vedno ohranjala in jih premišljevala v svojem srcu. Prav to je rožni venec. Ohranjati zgodovino odrešenja v svojem srcu živo, ob njej premišljevat in rasti v pristni potrpežljivosti. Ničesar ne moremo prehiteti, ničesar izsiliti, z molitvijo pa prejemamo milosti, da lahko življenje prav razumemo in ga polno živimo. Po Mariji in Jezusu!

Marija, Kraljica svetega rožnega venca, prosi za nas!

30. Kraljica družine

Nič popolnega ni v tej družini, kako naj bo Marija kraljica družine? Otrok, ki ga je rodila, je bil po človeško gledano nezakonski. Vse predstave o čudoviti družini, ki jo bosta z Jožefom ustvarila, so se Mariji bliskovito sesipale. Roditi je morala proč od svojega doma, med tujci, v revnem zavetišču pastirjev. Imela je samo enega otroka. Človeško gledano bi kdo rekel, da je bil mož Jožef 'copata', saj ga ni videti in slišati praktično nikjer. Otroka je bilo težko vzgajati, saj jima je kmalu dal vedeti, da starša v njegovem življenju nista najpomembnejša, ampak mora izpolnjevati predvsem voljo nebeškega Očeta. Lahko si predstavljamo, kako sta ga morala Jožef in Marija v tej nepredvidljivi držki neprestano iskati. Ko je odrasel, je morala Marija gledati, kako ga obsodijo na smrt kot upornika in prevaranta ter ga križajo med dvema razbojnikoma. Kakšna družina!

A Marija na vse zgoraj omenjeno ni gledala po človeško. Vse je izročala Bogu in se ob njem učila božje logike. Marija ni kraljica po naših merilih, tudi njena družina ni kraljevska družina po človeških predstavah. In prav v tem je Marija prava Kraljica. Bog je začetek in konec njenega kraljevanja, zato lahko rečemo njeni družini: Sveta družina. O Jožefu ne vemo skoraj ničesar, a najbrž prav zato, ker sta uspela ustvariti tako čudovito zakonsko edinost, da je dovolj, če poznamo enega. Ko poznamo Marijo, poznamo tudi Jožefa.

Težke so te misli o družini in zakonu, kako drugačne od naših predstav. Pa vendar nekje v globini čutimo, da je Sveta družina neverjetno močna, živa, mirna in prijetna hkrati. V njej resnično čutimo veličino Božje ljubezni. Zato se ob božičnih praznikih ob pogledu na to družino vsi raznežimo. Nobena preizkušnja je ni omajala in razdrila: niti nepričakovana nosečnost, ne revščina ne begunstvo ne nesporazumi pri vzgoji ne samostojnost odraščajočega otroka, ne težka in nepričakovana sinova smrt na križu.

Kako je mogoče tako drugačno družinsko življenje, kot smo ga sicer vajeni živeti s tako trdnim mirom? Kako se je mogoče tako pogumno in hitro poslavljati od svojih predstav in sprejemati Božji načrt? O vsem tem smo že razmišljali. Ob tistih nekaj skromnih vrsticah, ki so zapisane o Mariji, pa skušajmo odkriti še dodatne razloge za skrivnostno moč, ki je gradila Marijino družino in njo samo.

Poleg globoke povezanosti z Bogom in neverjetnega zaupanja v njegovo ljubezen se Marija odlikuje tudi v izredni sposobnosti za dialog. Vsak pogovor začenja z iskrenim vprašanjem. Ne predpostavlja in ne obsoja. Vedno skuša z vprašanjem razumeti bližnjega. Tako sprašuje angela, kako bo postala mati; dečka Jezusa v templju pa sprašuje, zakaj jima je povzročil skrbi in ostal v templju. Ko prejme odgovor, se ne zaletava nazaj, ne napada in ne očita, niti se ne skriva, ampak vse besede ohrani in jih premišljuje, da bi lahko dojela. V ničemer se ne prenaagli. Potrpežljivo čaka. In cilj vsakega njenega dialoga je odkriti, kaj od nje pričakuje Bog.

Dialogu, ki gradi njen dom, Marija dodaja tudi tri temelje skupnega bivanja. Ko jo srečamo v Kani, si lahko predstavljamo, da na svatbo gleda skozi oči matere in žene. Njena iskrena in otroška ugotovitev, da je zmanjkalo vina, nam govori, kako pomembna sta bila v njenih očeh za družino praznovanje in veselje. A to ni vse. Ko jo najdemo v dvorani zadnje večerje v molitvi z apostoli, lahko razumemo, da kot Kraljica družine postavlja v središče družinskega življenja molitev. In ko jo gledamo

pod križem ob Jezusu in apostolu Janezu, vidimo še en steber družine, tj. sočutje in vztrajanje v trpljenju.

Marija je lahko Kraljica družine, ker je pred tem tudi kraljica dialoga in kraljica skupnega življenja. In če pomislimo še na vso drugo kraljevsko lepoto, ki smo jo opisovali skozi litanijske vzklike, si resnično zaželim, da bi vladala tudi v naših družinah.

Marija, Kraljica družine, prosi za nas!

31. Kraljica miru

Ni miru za Marijo, bi lahko rekli. Vse življenje je živela v negotovosti. Ob spočetju se je gotovo spraševala, kako bo Jožef sprejel njeno nosečnost, potem pa kaj bodo rekli ljudje, jo bodo kamenjali? Ko je šla v Betlehem, se je morala spopadati s strahom, da bo rodila na poti. Takoj po rojstvu, ko bi potrebovala največ miru, sta z Jožefom spoznala, da morata bežati pred nevarnostjo, ki preti novorojenemu Kralju. In spet negotovost, ki bi za vsakega od nas predstavljala hud nemir, in sicer vprašanje, kako bo v Egiptu, s čim se bosta preživljala. Potem sledi običajna družinska negotovost, ki vznemirja tolike družine: kako bosta uspela vzgajati, ali bosta kos vsem izzivom vzgoje. In kasneje, kje bo njeno mesto ob odraslem Sinu, kje je njena prihodnost po zgodnji smrti Jožefa. Toliko situacij, v katerih lahko živo začutimo vrsto razlogov za nemir. Kup vprašanj je življenje postavljalo Mariji. Kje je našla mir?

Preden najdemo odgovor, se skušajmo vprašati, kako pa razumemo mir. Kaj je za nas resničen mir? Jezus glede miru pravi: *»Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem. Ne dajem vam ga, kakor ga daje svet. Vaše srce naj se ne vznemirja in ne plaši«* (Jn 14,27). Torej obstaja mir sveta – in mir, ki ga prinaša Bog.

Mir tega sveta, ki ga imamo največkrat pred očmi, je najbrž v naših očeh v tem, da ne bo težav, da bo življenje obvladljivo. Mir nam predstavlja gotovost glede materialnih stvari in glede prihodnosti. Mir je v možnosti umika v svoj svet, v počitek. Mir si pogosto predstavljamo kot nekaj, kar sledi opravljenim obveznostim in raznim odgovornostim. Nič od tega si Marija ni mogla privoščiti. Morda bi si kaj celo lahko privoščila, a je iskala drugačen mir, mir, ki ga daje Bog.

Mir, ki ga daje Bog, je mir prave odločitve, ki zori v poslušnosti Božji volji. V tem miru je sprejela vse, kar je prineslo čudežno spočetje. Božji mir je vel nad betlehemskimi poljanami, kjer so celo angeli peli o njem: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem. Ta mir je bil mir Božjih ubožcev, ki ga najdejo v veselju, da je tu Emanuel, Bog z njimi, pa čeprav nič ne gre, kot bi želeli. To je mir popolne podreditve Očetovi volji, mir notranjega veselja, da se je mogoče povsem vreči v Božji objem. Takšen mir Božjega objema in bližine je v trdni veri doživljala Marija.

Marijin mir je mir zaupanja v Božjo previdnost, mir v sprejemanju Božje volje. Je veselje nad poklicanostjo v čudovit načrt odrešenja, veselje nad prihodnostjo, ki se je odpirala pred njo. Je mir v zaupanju v neprelomljivo obljubo, da se je Božje kraljestvo približalo in da se je odrešenje po Sinu dopolnilo. Marijin mir je bil mir jasne zavesti, da je Božje kraljestvo že nastopilo in da je pri Bogu vedno vse na pravem mestu.

Kako tuje nam je takšno razmišljanje. Kako težko spustimo iz rok vrsto niti, s katerimi skušamo obvladovati toliko stvari, brez katerih se nas tako hitro poloti nemir. Vse mora biti na svojem mestu, vse mora teči po naših načrtih. Preskrbljeni moramo biti materialno in obvladovati moramo vsak trenutek v sedanosti in tudi prihodnost. Naš mir je pogosto vezan na račune, zavarovalnice in jamstva. A prav zato je v nas toliko nemira. Vsi poznamo Frančiška Asiškega, ki je pravi simbol miru. Tudi on je podobno kot Marija gradil mir le na Bogu. Samo Bog! Kjer je Bog, tam je mir! Čeprav ni imel ničesar, je nosil v sebi čudovit mir, ki še vedno navdušuje. Iščimo torej mir, ki ga daje Kristus, in ne tistega, ki ga daje svet.

Marija je Kraljica miru, ker je Božji mir v polnosti živela in zato, ker nam s svojim zgledom in priprošnjo ta mir tudi podarja. Da bi bili deležni tega miru, se k njej radi zatekajmo v molitvi rožnega venca in litanij. Upam, da lahko po vseh teh razmišljanjih še močneje začutimo lepoto Marijinega življenja in veselje nad mirom, ki nam ga daje. Zmolimo zdaj vzklike, ob katerih smo razmišljali, in prosimo Marijo, naj nam izprosi miru, ki ga daje njen Sin.

Sveta Marija, – prosi za nas!

Sveta devic Devica

Mati Kristusova

Mati Cerkve

Mati milosti Božje

Mati prečista

Mati nedolžna

Mati ljubezniva

Mati čudovita

Mati dobrega sveta

Mati Stvarnikova

Devica častitljiva

Devica mogočna

Devica verna

Začetek našega veselja

Posoda duhovna

Roža skrivnostna

Stolp Davidov

Hiša zlata

Skrinja zaveze

Vrata nebeška

Zgodnja danica

Pribežališče grešnikov

Pomoč kristjanov

Kraljica prerokov

Kraljica apostolov

Kraljica mučencev

Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta

Kraljica presvetega rožnega venca

Kraljica družine

Kraljica miru